

Splošni pogoji
skrbniških
storitev pri
poslovanju s
finančnimi
instrumenti

Splošni pogoji skrbniških storitev pri poslovanju s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana

(v nadaljevanju: skrbnik)

Splošni pogoji skrbniških storitev pri poslovanju s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: splošni pogoji poslovanja) urejajo medsebojne pravice in obveznosti skrbnika in stranke pri opravljanju skrbniških storitev in drugih pomožnih investicijskih storitev v zvezi s finančnimi instrumenti, ki jih bo skrbnik opravljal za stranke pod pogoj iz teh splošnih pogojev poslovanja ter morebitnih posebnih dogovorov proti plačilu nadomestila in stroškov v skladu z ustreznimi predpisi ter s profesionalno skrbnostjo dobrega strokovnjaka, in sicer:

- vodenje računa nematerializiranih vrednostnih papirjev (skrbniški račun vrednostnih papirjev),
- hramba vrednostnih papirjev;
- vodenje posebnega denarnega računa;
- izvajanje korporativnih akcij;
- poravnave sklenjenih poslov s finančnimi instrumenti;
- procesiranje izplačila prihodkov iz naslova finančnih instrumentov (dividende, obresti, zapadlost ipd.);
- plačila davčnega odtegljaja v skladu z vsakokratno veljavno zakonodajo v RS;
- uresničevanje glasovalnih pravic iz finančnih instrumentov na podlagi zahtevka in posredovanih navodil stranke;
- povračila davkov na zahtevo stranke;
- zastave prenosljivih vrednostnih papirjev;
- skrbniške storitve za investicijske sklade skladno ZISDU-1.

(v nadaljevanju skupaj: storitve)

Splošni pogoji poslovanja so sestavni del vsakokrat veljavnih pogodb o opravljanju storitev iz zgornjega odstavka, (v nadaljevanju: skrbniška pogodba) na podlagi katerih skrbnik opravlja storitve navedene v predhodnem odstavku.

Sestavni del teh splošnih pogojev so:

- pravila vodenja poddepojev

Priloga teh splošnih pogojev so:

- Informacija o banki in njenih investicijskih storitvah,
- Informacija o finančnih instrumentih NLB d.d. in tveganjih, povezanih z njimi
- Informacija o razvrščanju strank NLB d.d.
- Informacija o shemi zunajsodnega reševanja sporov.

Skrbnik stranke pri opravljanju zgoraj navedenih storitev obravnava kot profesionalne, neprofesionalne ali/in primerne nasprotne stranke v skladu s Politiko razvrščanja strank NLB d.d.

Skrbnik upravlja nasprotja interesov v skladu z ustreznimi predpisi in svojimi ukrepi oziroma Politiko upravljanja nasprotij interesov pri opravljanju investicijskih storitev in poslov NLB d.d. (v nadaljevanju: Politika upravljanja nasprotij interesov NLB d.d.).

Stranka s podpisom katerekoli skrbniške pogodbe potrjuje, da se je za sklenitev take pogodbe in vseh dejstev v zvezi s to pogodbo odločila sama in neodvisno od skrbnika, na podlagi svojega znanja in izkušenj. Stranka s podpisom skrbniške pogodbe potrjuje, da se pri svojih odločitvah ne zanaša na morebitna priporočila, nasvete ali informacije prejete s strani skrbnika.

Skrbnik pred sklenitvijo posamezne skrbniške pogodbe v skladu z ustreznimi predpisi na zanesljiv način preveri identiteto stranke.

I. Razlaga pojmov

1. člen

V teh splošnih pogojih poslovanja imajo uporabljeni pojmi pomen, kot ga opredeljuje vsakokrat veljavni Zakon o trgu finančnih instrumentov (Ur.l. RS št. 67/07, v nadaljevanju ZTFI) in Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Ur.l. RS 110/02, 42/04, 92/07, v nadaljevanju ZISDU-1) kolikor v posameznem primeru iz besedila teh splošnih pogojev ne izhaja drugače.

POOBLAŠČENA OSEBA

je v skrbniških pogodbah določena oseba, ki je upravičena prejemati in izvrševati navodila ter posredovati oziroma dajati obvestila.

SKLEP ALI TARIFA NLB D.D.

je vsakokrat veljavna tarifa oziroma sklep Uprave skrbnika oziroma drug akt skrbnika z bistveno enako vsebino sklepa ali tarife.

USTREZNI PREDPIS

so vsakokrat na območju Republike Slovenije in/ali kraju (oz. instituciji) opravljanja poslov s finančnimi instrumenti veljavni zakonski in podzakonski akti, pravila, politike oziroma postopki, ki urejajo poslovanje s finančnimi instrumenti.

ORGANIZIRAN TRG

je borzni trg ali drugi organizirani trg v RS ali drugi državi članici ali tretji državi, ki ga vodi oziroma upravlja določena oseba in ki ima naslednje značilnosti:

1. v tem sistemu in v skladu z vnaprej določenimi pravili se povezuje ali omogoča povezovanje interesov glede prodaje ali nakupa finančnih instrumentov številnih tretjih oseb tako, da se sklenejo pravni posli v zvezi s finančnim instrumentom, ki je uvrščen v trgovanje po njegovih pravilih oziroma sistemih tega trga,
2. ima dovoljenje pristojnega nadzornega organa,
3. deluje redno in v skladu s pogoji ZTFI, določenimi za borzni trg.

VEČSTRANSKI SISTEM TRGOVANJA (MTF)

je večstranski sistem, ki ga vodi oziroma upravlja investicijsko podjetje ali upravljavec organiziranega trga (upravljavec MTF), in ki v tem sistemu v skladu z vnaprej določenimi pravili povezuje interese glede prodaje in nakupa finančnih instrumentov številnih tretjih oseb tako, da se sklene pravni posel glede finančnega instrumenta v skladu posebnimi pravili ZTFI.

CENTRALNI REGISTER

nematerializiranih vrednostnih papirjev je centralna informatizirana baza podatkov, v katero se vpisujejo pravice iz nematerializiranih vrednostnih papirjev, vsakokratni imetniki teh pravic ter morebitne pravice tretjih oseb na vrednostnih papirjih. Centralni register ima položaj centralnega depoja.

CENTRALNI DEPO

je centralni register ali druga evidenca imetnikov nematerializiranih finančnih instrumentov:

1. ki jo vodi posamezna oseba (centralni depozitar) v skladu s predpisi države, na območju katere je ustanovljen ta depo, in
2. vpisi v katero imajo pravne učinke neposredno v razmerju do izdajatelja teh finančnih instrumentov in do tretjih oseb, tako da se imetnik računa, pri katerem so vpisani ti finančni instrumenti, šteje za zakonitega imetnika teh finančnih instrumentov.

KDD

je centralna klirinškodopna družba (delniška družba), ki vodi centralni register.

PODDEPO

je evidenca imetnikov nematerializiranih finančnih instrumentov:

1. ki ni centralni depo,
2. ki jo vodi borznoposredniška družba, banka, investicijsko podjetje ali druga oseba (poddepozitar) v skladu s predpisi države, na območju katere je ustanovljen ta poddepo,
3. vpisi v katero nimajo pravnih učinkov neposredno v razmerju do izdajatelja teh finančnih instrumentov in centralnega depozitarja in
4. vpisi v katero imajo pravne učinke v razmerju do poddepozitarja, tako da v tem razmerju z vpisom v poddepo nastane pravica stranke zahtevati od poddepozitarja, da za njen račun uresničuje pravice iz teh finančnih instrumentov in da po njenem nalogu za njen račun razpolaga s temi finančnimi instrumenti.

Preko poddepoja ali računa banke se za račun strank vodijo finančni instrumenti strank v centralnem depoj.

PRAVILA O VODENJU PODDEPOJA

so pravila, ki se uporabljajo za vodenje poddepoja finančnih instrumentov, ki ga banka, vodi v zvezi s finančnimi instrumenti, ki jih za račun svojih strank vodi v centralnem depozitu ali drugem poddepoju.

RAČUN FINANČNIH INSTRUMENTOV V TUJINI

je eden ali več računov pri tujem skrbniku ali centralnem depozitu na katerih skrbnik hrani finančne instrumente v imenu in za račun strank, vsakokrat v skladu z veljavnimi pravili poslovanja tujega skrbnika ali centralnega depozita.

RAČUN FINANČNIH INSTRUMENTOV V RS

je račun odprt v imenu in/ali za račun strank pri KDD, v skladu z vsakokrat veljavnimi pravili poslovanja KDD.

SKRBNIŠKI DENARNI RAČUN

je denarni račun stranke odprt na podlagi skrbniške pogodbe in se uporablja pri opravljanju skrbniških storitev na podlagi skrbniške pogodbe.

DENARNI RAČUN

je osebni ali poravnalni ali denarni račun stranke odprt pri domači ali tuji banki.

DELOVNI DAN

pomeni vsak dan, razen sobot, nedelj in z zakonom določenih praznikov in dela prostih dni v RS, razen v kolikor ti splošni pogoji poslovanja oziroma skrbniška pogodba ne določa drugače.

SKLAD

je investicijska družba, vzajemni sklad, vzajemni pokojninski sklad in kritni sklad pokojninske družbe oz. zavarovalnice.

VALUTA

je domača valuta, in tuja valuta različna od EUR in je na tečajnici skrbnika, sprejemljiva za skrbnika.

DVOPARTITNA POGODBA S POOBLAŠČENIM UDELEŽENCEM TRGA

je pogodba med skrbnikom in strankinim izbranim borznim posrednikom, ki ureja medsebojna razmerja pri opravljanju pogodbenih storitev za stranko.

POOBLAŠČENI UDELEŽENEC TRGA

je borzno posredniška družba, ki jo stranka izbere za sklepanje poslov s finančnimi instrumenti.

II. Račun nematerializiranih vrednostnih papirjev, vpisanih v centralni register – kdd (Skrbniški račun vrednostnih papirjev)

2. člen

Skrbnik za račun stranke, pri KDD odpre in vodi račun nematerializiranih vrednostnih papirjev, preko katerega ločeno ali zbirno vodi stanja nematerializiranih vrednostnih papirjev, v skladu z vsakokrat veljavnimi pravili poslovanja KDD (v nadaljevanju: skrbniški račun).

Stranka in skrbnik uredita pogodbeno razmerja v zvezi z vodenjem skrbniškega računa za poslovanje z domačimi vrednostnimi papirji s skrbniško pogodbo.

3. člen

Skrbnik stranko opozarja, da so stroški za primer, ko se finančni instrument vodi v imenu stranke in preko računa stranke višji, vendar so tveganja, kot so tveganje napak pri vodenju poddepoja idr., manjša. Skrbnik stranko opozarja, da so stroški za primer, ko se finančni instrument vodi v imenu skrbnika za račun stranke ter preko računa skrbnika ali poddepozitarja nižji, vendar so tveganja, navedena v zgornjem odstavku, večja.

4. člen

V primeru, da na strankinem računu vrednostnih papirjev več kot eno leto ni nobenega vrednostnega papirja in stranka ne poravnava svojih obveznosti za plačilo skrbniške provizije, je skrbnik strankin račun vrednostnih papirjev upravičen zapreti.

III. Račun finančnih instrumentov odprt pri tujem skrbniku ali tujem centralnem depozitu

5. člen

Skrbnik lahko tuje finančne instrumente vodi na ločenem ali zbirnem računu pri tujem skrbniku ali tujem centralnem depozitu, v skladu z vsakokrat veljavnimi pravili poslovanja tujega skrbnika ali tujega centralnega depozita. Pri izbiri tujega skrbnika ali tujega centralnega depozita je skrbnik odgovoren za skrbno izbiro. Skrbnik, skladno z 23. členom teh splošnih pogojev poslovanja, ne odgovarja za napake in ravnanja tujega skrbnika ali tujega centralnega depozita, temveč je skrbnik dolžan na strankino zahtevo in njene stroške posredovati zahtevo po povračilu do odgovornega podizvajalca.

6. člen

Kadar stranka zahteva, da se njeni finančni instrumenti vodijo prek njenega računa v centralnem depozitu, mora skrbnik:

- če je sam član centralnega depozita, odpreti in voditi račun stranke, pri katerem so vpisani ti finančni instrumenti;
- če sam ni član tega centralnega depozita, v imenu in za račun stranke zagotoviti, da član centralnega depozita odpre in vodi račun stranke, pri katerem so vpisani ti finančni instrumenti. Skrbnik v tem primeru odpre in vodi poddepo v skladu s pravili vodenja poddepojev.

7. člen

Skrbnik stranko opozarja, da so stroški za primer, ko se finančni instrument vodi v imenu stranke in preko računa stranke višji, vendar so tveganja, kot so tveganje napak pri vodenju poddepoja, nepravilno uveljavljanje pravic iz premoženja, idr., manjša.

Skrbnik stranko opozarja, da so stroški za primer, ko se finančni instrument vodi v imenu skrbnika, za račun stranke ter preko računa skrbnika ali poddepozitarja nižji, vendar so tveganja, navedena v zgornjem odstavku večja.

8. člen

Skrbnik ponuja izvajanje skrbniških storitev na takih trgih in v takem obsegu, kot jih lahko zagotavlja s svojo mrežo izbranih tujih skrbnikov in centralnih depozitov, skladno s poslovno politiko skrbnika, zakonodajnim okvirom in tržnim uzancam posameznega trga.

9. člen

Skrbnik zagotavlja poravnavo poslov s tujimi finančnimi instrumenti v skladu s profesionalno skrbnostjo dobrega strokovnjaka, pri čemer nastane pravica stranke do razpolaganja s tujim finančnim instrumentom s prejemom potrdila o poravnanem poslu tujega skrbnika ali centralnega depozitarja s strani skrbnika.

IV. Skrbniški denarni račun

10. člen

Skrbnik stranki odpre poseben denarni račun (v nadaljevanju: skrbniški denarni račun), za namene poslovanja na podlagi skrbniške pogodbe. Za denarni račun se smiselno uporabljajo pravila o vodenju poddepojev. Skrbnik v zvezi z denarnim računom stranke vodi evidenco.

11. člen

Stranka se zaveže zagotoviti in nakazati denarna sredstva v valuti poravnave posla (v nadaljevanju: predujem) pred oddajo nakupnega naročila, ki ga ob vsakokratnem naročilu glede na vrsto naročila in razmere na trgu določi pooblaščen oseba skrbnika. Če v posameznem primeru višina predejuma ni bila posebej določena, se šteje, da mora biti dano v višini 110 % vrednosti naročila, v kolikor ni v pogodbeni dokumentaciji določeno drugače.

Znesek predejuma, ki je evidentiran na strankinem skrbniškem denarnem računom in je po izvedbi poravnave vključen v vsakokratno stanje na računom, iz katerega se poračunajo strankine obveznosti.

V. Poravnave finančnih instrumentov in denarja

12. člen

Stranka se zaveže posredovati vse potrebne podatke o sklenjenem poslu, in sicer: naziv stranke, datum sklenitve in datum poravnave posla, vrsta transakcije, naziv vrednostnega papirja, vrsta vrednostnega papirja, ISIN koda, količina vrednostnega papirja, valuta, cena, natečene obresti, neto vrednost transakcije, provizija, skupni znesek

za poravnavo in poravnalne inštrukcije nasprotni stranke, v obliki ustreznega dokumenta, najkasneje do 10. ure naslednjega delovnega dne po sklenitvi posla. V imenu stranke lahko poravnalne inštrukcije skrbniku posreduje tudi strankin izbrani pooblaščen udeleženec trga. Pred začetkom poslovanja mora stranka skrbnika obvestiti o izbranem pooblaščenem udeležencu trga, ki bo izvrševal strankine naloge za posle s finančnimi instrumenti. Stranka mora skrbnika obvestiti o morebitni spremembi izbranega pooblaščenega udeleženca trga.

V kolikor stranka ali strankin izbrani pooblaščen udeleženec trga ne izpolni v zgornjem odstavku navedene obveznosti, skrbnik poskusi izvesti poravnavo pod najboljšimi možnimi pogoji za poravnavo posla v teh okoliščinah. Če v primeru iz tega odstavka nastanejo stroški iz naslova nepravčasno poravnanih obveznosti iz sklenjenega posla, le-te stranka krije sama.

V kolikor skrbnik prejme od stranke ali strankinega izbranega pooblaščenega udeleženca trga preklic ali spremembo posredovane poravnalne inštrukcije, izvede vse aktivnosti za izvedbo poravnave skladno prejetimi novimi navodili, če je to zaradi spremenjenih okoliščin še mogoče. Vsaka sprememba ali preklic poravnalne inštrukcije se obračuna v skladu z vsakokrat veljavno Tarifo NLB d.d.

Skrbnik ne odgovarja za napačne, pomanjkljive ali prepozno prejete poravnalne inštrukcije. Skrbnik nudi strokovno pomoč pri izvedbi poravnave z namenom zmanjševanja tveganja stranke.

VI. Izplačila dohodka iz uresničitve pravic iz finančnih instrumentov

13. člen

Skrbnik se zavezuje stranki izvršiti izplačilo dohodka iz uresničitve pravic iz finančnega instrumenta v dobro skrbniškega denarnega računa stranke, v skladu z obvestilom, ki ga prejme neposredno od izdajatelja posameznega finančnega instrumenta ali od izbranega tujega skrbnika ali centralnega depoja, z dnem prejema dohodka na račun skrbnika ali najkasneje naslednji delovni dan.

VII. Izvajanje korporativnih akcij

14. člen

Skrbnik se zavezuje obvestiti stranko o izvršeni korporativni akciji v skladu z obvestilom, ki ga prejme neposredno od izdajatelja ali od izbranega tujega skrbnika ali centralnega depoja, z dnem, ko prejme obvestilo ali najkasneje naslednji delovni dan.

V primeru izborne korporativne akcije skrbnik stranki posreduje obvestilo o korporativni akciji, možnosti izbora ter roku za prejem strankinih navodil. Stranka je zavezana pisno posredovati navodila za uresničevanje določenih pravic, ki izhajajo iz korporativnih akcij. Skrbnik je dolžan posredovati inštrukcije o izvedbi izborne korporativne akcije skladno s strankinimi navodili. V primeru prejetih navodil po preteku roka za posredovanje inštrukcij, skrbnik lahko v interesu stranke posreduje navodila do izdajatelja, tujega skrbnika ali centralnega depoja.

Skrbnik ne odgovarja za ne/izvedbo prepoznanih ali napačnih navodil za izvedbo korporativnih akcij. Stranka se odloča o izbornih korporativnih akcijah sama, neodvisno od skrbnika.

VIII. Uresničevanje glasovalnih pravic iz finančnih instrumentov na podlagi zahtevka in posredovanih navodil stranke

15. člen

Skrbnik se zavezuje uresničevati glasovalne pravice iz delnic stranke, na podlagi vsakokratnega zahtevka in pisnega pooblastila stranke skrbniku za posamezne delnice in le v skladu s strankinimi navodili o glasovanju.

Stranka mora v pisnem pooblastilu iz prejšnjega odstavka skrbniku podati izrecna navodila za uresničevanje glasovalnih pravic iz posamezne delnice.

Skrbnik zagotavlja uresničevanja glasovalnih pravic iz delnic, ki so vpisane pri tujih centralnih depozitarjih, le v kolikor take storitve na tem trgu opravlja izbrani tuji skrbnik ali tuji centralni depozitar.

Glasovalne pravice, ki jih skrbnik uresničuje skladno z določbami tega člena, se ne štejejo za glasovalne pravice skrbnika.

IX. Davki

16. člen

Stranka je zavezana za plačilo davkov in drugih dajatev in taks (kot npr. davčni odteglaj, davek od dohodkov pravnih oseb, dohodnina), skladno s slovenskimi in tujimi davčnimi predpisi.

Skrbnik lahko po posebnem pooblastilu stranke v skladu s slovenskimi ali tujimi predpisi, ali pogodbami sklenjenimi med skrbnikom in slovenskim ali tujim pristojnim davčnim ali katerikoli drugim državnim organom, za račun stranke opravi ustrezna dejanja za zagotovitev zmanjšanja davčne obveznosti, pod pogojem, da stranka skrbniku zagotovi vse informacije in listine v jeziku uradnega postopka, ki jih skrbnik za postopek potrebuje ali oceni, da bi jih potreboval.

Če je skrbnik zaradi v predhodnem odstavku prevzete obveznosti plačal davek v imenu stranke, se lahko poplača na način določen v 33. členu teh splošnih pogojev iz kateregakoli dobroimetja stranke.

17. člen

V zvezi z uveljavljanjem ugodnosti iz sporazumov o izogibanju dvojnega obdavčevanja skrbnik lahko izvaja administrativne storitve v zvezi z dohodki iz kapitala. Stroški v zvezi z uveljavljanjem ugodnosti iz sporazumov v celoti bremenijo stranko. Skrbnik je upravičen za opravljeno storitev zaračunati nadomestilo.

18. člen

Stranka s podpisom skrbniške pogodbe skrbniku izrecno dovoljuje, da hrani kopijo osebnega dokumenta za potrebe izvajanja davčnih aktivnosti, plačila davka, drugih dajatev in uveljavljanja sporazuma o izogibanju dvojnega obdavčevanja. Stranka se s podpisom skrbniške pogodbe zavezuje, da bo skrbniku posredovala kopijo novega osebnega dokumenta v najkrajšem možnem času. Skrbnik mora dokumentacijo skrbno hraniti in jo sme uporabiti samo v davčne namene.

X. Poročanje in obveščanje

19. člen

Skrbnik se zavezuje najmanj enkrat mesečno posredovati stranki poročilo o stanju na skrbniškem računu.

Stranka mora skrbnika pisno obvestiti o spremembah bistvenih podatkov iz skrbniške pogodbe (naziv firme, sprememba inena ali priimka, sedež firme, stalno prebivališče, pooblaščenice osebe ipd.), kakor tudi o spremembi denarnega računa stranke (transakcijski račun stranke).

Obvestila poslana s strani skrbnika s priporočeno ali navadno pošto, se štejejo za prejeta najkasneje 5 delovni dan po datumu pošiljanja, če je bilo obvestilo poslano na naslov, ki ga je stranka navedla v skrbniški pogodbi oziroma sporočila skrbniku.

Obvestila poslana s strani skrbnika po faksu, teleksu, SWIFT-u, internetu ali s katerikoli elektronskim medijem, se štejejo za prejeta z dnem oddaje, če so bila poslana na številko ali elektronski naslov, ki ga je stranka navedla v skrbniški pogodbi oziroma sporočila skrbniku. Če obvestilo prispe do stranke izven delovnega časa, se šteje, da je bilo prejeto naslednji delovni dan.

Obvestila poslana s strani stranke, morajo biti poslana na naslov za obveščanje skrbnika, ki je naveden v skrbniški pogodbi. Sporočila stranke se štejejo za prejeta na delovni dan dejanskega prejema, v kolikor so prejeta izven delovnega časa, se štejejo za prejeta na naslednji delovni dan.

Skrbnik poroča domačim in tujim regulatorjem skladno z ustreznimi predpisi v RS in/ali državi izdajatelja in/ali državi trga sklenitve ali poravnave posla.

Izrecno se šteje za dogovorjeno, da lahko skrbnik snema telefonske pogovore med stranko in skrbnikom, pri čemer se šteje tak tonski posnetek za verodostojen dokaz o zatrjevanih dejstvih.

XI. Hramba materializiranih vrednostnih papirjev

20. člen

Skrbnik in stranka uredita pravice in obveznosti v zvezi s hrambo vrednostnih papirjev, ki so izdani, kot pisne listine in se ne hranijo pri KDD, s pogodbo o hrambi vrednostnih papirjev, skladno z pravili vodenja podpepojev.

Skrbnik v hrambo ne sprejema vrednostih papirjev izdanih kot pisne listine, izdajatelj s sedežem izven Republike Slovenije, razen v kolikor jih mora sprejeti skladno s kogentnimi predpisi.

Skrbnik v zvezi z opravljanjem storitve hrambe ni zavezan k obveščanju javne družbe o spremembi pomembnih deležev .

XII. Tveganja

21. člen

Naložbe v finančne instrumente so tvegane, zato stranka potrjuje, da se zaveda in sprejema tveganje, da se lahko zaradi tržnih gibanj in drugih dejavnikov, ki vplivajo na trg finančnih instrumentov, na katere skrbnik ne vpliva, vrednost finančnih instrumentov, ki so predmet teh splošnih pogojev poslovanja, nepričakovano spremeni.

Tveganja so podrobneje opredeljena v informaciji o finančnih instrumentih, ki je priloga teh splošnih pogojev poslovanja.

Skrbnik ne jamči stranki za donosnost finančnih instrumentov ter ne odgovarja stranki ali katerikoli drugi osebi za morebitno neposredno ali posredno škodo, obveznosti in/ali izgubo, nastalo v posledici izvrševanja teh splošnih pogojev poslovanja in skrbniških pogodb, razen v primerih, določenih s temi splošnimi pogoji poslovanja ali skrbniškimi pogodbami. Prav tako Skrbnik ne prevzema odgovornosti za posledice strankinih odločitev v zvezi s skrbniškimi pogodbami niti za morebitno škodo, stroške ali druge obveznosti, ki bi jih stranka utrpela v posledici izvrševanja storitev skrbnika po skrbniških pogodbah zaradi napačnih ali nepopolnih podatkov in/ali informacij, posredovanih skrbniku. razen v primeru naklepa ali velike malomarnosti skrbnika.

22. člen

Skrbnik seznanja stranko, da je v primeru zastave, pri poddepozitarju deponiranega finančnega instrumenta, skladno s pravili o vodenju podpepoja zastavni upnik upravičeni nalogodajalec za prenos zastavljenega finančnega instrumenta.

Skrbnik vzpostavi in vodi poddepo finančnih instrumentov za stranko v skladu s pravili o vodenju podpepoja v okviru lastne analitične evidence za tiste finančne instrumente, ki jih vodi v centralnem depozitu ali prek drugega vmesnega poddepozitarja v svojem imenu in za račun strank.

Za pravila o vodenju podpepojev, na katera se sklicujejo ti splošni pogoji poslovanja, se štejejo vsakokrat veljavna pravila, ki so pripravljena ali sprejeta v okviru Združenja članov borze vrednostnih papirjev in so začela veljati hkrati z uveljavitvijo teh splošnih pogojev poslovanja.

Skrbnik stranko opozarja, da so stroški za primer, ko se finančni instrument vodi v imenu stranke in prek računa stranke, višji, vendar so tveganja manjša.

Skrbnik stranko opozarja, da so stroški za primer, ko se finančni instrument vodi v imenu skrbnika za račun stranke ter prek računa skrbnika ali poddepozitarja, nižji, vendar so tveganja večja.

Kadar na podlagi posamezne nacionalne zakonodaje sredstev stranke, ki jih vodi tretja oseba, ni mogoče identificirati ločeno od drugih sredstev, so tveganja za stranko večja.

Če je vodenje računa sredstev stranke predmet zakonodaje v jurisdikciji, ki ni jurisdikcija države članice, se lahko pravice stranke v zvezi s temi sredstvi razlikujejo.

Skrbnik ne bo sklepal pogodbenega odnosa s tretjo osebo, prek katere se vodijo finančni instrumenti in denarna sredstva strank, ki ima pravico unovčenja ali zastavno pravico v zvezi z navedenimi sredstvi, ne more pa skrbnik odgovarjati za morebitne zakonodajne možnosti uveljavljanja zastav posameznih nacionalnih zakonodaj.

XIII. Odgovornosti

23. člen

Odgovornost skrbnika pri opravljanju storitev po teh splošnih pogojih poslovanja se presoja v skladu z ustreznimi predpisi in standardom skrbnosti dobrega strokovnjaka.

Skrbnik ne odgovarja stranki ali tretjim osebam za morebitno neposredno ali posredno škodo, obveznosti in/ali izgubo, nastalo v posledici izpolnjevanja obveznosti skrbnika po teh splošnih pogojih poslovanja in skrbniških pogodbah, katerih vsebina se presoja skladno s standardom skrbnosti dobrega strokovnjaka.

Skrbnik stranki ali tretjim osebam ne odgovarja za ravnanja, opustitve in posledice takih ravnanj in opustitev, ki so delno ali v celoti posledica dogodkov ali situacij, na katere skrbnik ni mogel vplivati, vključno z nedelovanjem telekomunikacijskih sredstev, nepravilnostih v delovanju sistemov na trgih finančnih instrumentov, ravnanjem tretjih oseb kot so KDD, centralni depoji, poddepozitarji, tuji skrbniki, pooblaščenici udeleženci trga in drugi.

Skrbnik ne odgovarja za ravnanje s strani stranke izbranih Borznih posrednikov.

24. člen

Stranka se zavezuje nadomestiti oziroma plačati skrbniku vsako škodo, stroške, ki so posledica opravljanja storitev po teh splošnih pogojih poslovanja in skrbniških pogodbah in so nastale skrbniku v razmerju do katerihkoli oseb.

XIV. Jamstva

25. člen

Stranka se zaveže za nemoteno izvrševanje storitev po teh oziroma v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja izročiti oziroma posredovati skrbniku na njegovo zahtevo ustrezno dokumentacijo oziroma informacije, podatke ter soglasja stranke. Stranka je dolžna pisno obveščati skrbnika o vseh okoliščinah, pomembnih za izvrševanje storitev skrbnika po teh splošnih pogojih poslovanja.

26. člen

Stranka s podpisom katerekoli pogodbe, ki se nanaša na storitve opredeljene v drugem odstavku teh splošnih pogojev poslovanja potrjuje in jamči:

- da je upravičena in sposobna za sklepanje pogodbe ter poslov v zvezi s posamezno pogodbo in
- da je pridobila vsa morebitna soglasja in dovoljenja za sklepanje posamezne pogodbe in poslov v zvezi s to pogodbo, oziroma če veljajo zanjo kakšne omejitve, da bo poslovala v mejah omejitev,
- da sklenitev poslov v zvezi s posamezno pogodbo in posamezna pogodba ne nasprotuje njenim morebitnim ustanovitvenim aktom in statutu oziroma pogodbenim aktom, ki jih je sklenila s tretjimi osebami,
- da je skrbnika seznanila z vsemi dejstvi in podatki, ki so ji bili znani ali bi ji morali biti znani in ki bi lahko vplivali na odločitev skrbnika o sklenitvi posamezne pogodbe ter da so vsi podatki, ki jih je stranka posredovala skrbniku v zvezi s posamezno pogodbo ter podatki iz prejšnjega člena, resnični, popolni in se bistveno niso spremenili tudi v času sklenitve pogodbenega razmerja.

V kolikor se izkaže, da je stranka posredovala skrbniku nepopolne in/ali neresnične podatke oziroma stranka skrbnika ni opozorila na spremembo podatkov, ima skrbnik pravico do odstopa od pogodbenega razmerja v skladu z ustreznimi predpisi.

XV. Splošne določbe

Viri ter izračun vrednosti premoženja stranke

27. člen

Skrbnik za ugotavljanje vrednosti finančnih instrumentov in pridobivanje drugih podatkov uporablja spodaj navedene vire. V kolikor podatka ne uspe pridobiti od predhodnega vira vedno uporabi naslednji vir do pridobitve ustreznega podatka po naslednjem vrstnem redu:

1. Ljubljanska Borza,
2. Bloomberg,
3. spletne strani lokalnih borz,
4. nabavna cena finančnega instrumenta,
5. spletne strani poslovnega časnika Finance,
6. spletne strani družb za upravljanje,
7. druge spletne strani podatkovnih virov.

28. člen

Izračun vrednosti premoženja stranke pri skrbniku, opravlja skrbnik izključno z namenom izračuna nadomestil skladno s Tarifo NLB d.d. ter zaradi izpolnjevanja zahtev po poročanju pristojnim nadzornim organom. Vrednosti posameznih finančnih instrumentov zajetih v tem izračunu ter sam izračun so informativne narave. Stranka pri svojih odločitvah in vrednotenju svojega premoženja ne more uporabiti navedenih vrednosti oz. jih pridobiva neodvisno od skrbnika.

Pri opravljanju skrbniških storitev za investicijske sklade, skrbnik za ugotavljanje vrednosti finančnih instrumentov in pridobivanje drugih podatkov uporablja v prejšnjem členu navedene vire.

Plačila

29. člen

Za opravljanje storitev po teh splošnih pogojih poslovanja plača stranka skrbniku nadomestilo in stroške, izhajajoče iz oziroma povezane z navedenimi storitvami, in sicer v višini in na način, določen v vsakokrat veljavni Tarifi NLB d.d., v kolikor s posamezno skrbniško pogodbo ali s temi splošnimi pogoji poslovanja ni določeno drugače.

Veljavna Tarifa NLB d.d. je na voljo v prostorih, kjer skrbnik posluje s strankami.

30. člen

Skrbnik izvršuje menjalniške storitve in posle za račun strank v skladu s pogodbo o opravljanju investicijskih storitev ali drugo ustrezno pogodbo ter določili vsakokrat veljavnih notranjih aktov Skrbnika, in sicer (i) v skladu z Določili o uporabi tečajev pri poslih v Novi Ljubljanski banki d.d., če je predmet menjalniške storitve ali posla tuja valuta, ki je na Tečajni listi NLB za odkup in prodajo deviz na računih pravnih oseb oziroma (ii) v skladu s politiko in pravili poslovanja Banke oziroma poddepozitarja, če je predmet menjalniške storitve ali posla tuja valuta, ki je ni na tečajni listi iz prejšnje podtočke ali v primeru, ko Skrbnik izvaja poravnavo pri poddepozitarju za stranko v valuti, ki ni valuta posla.

Skrbnik oziroma njen izvršilni partner (poddepozitar) je pri izvrševanju menjalniških storitev in poslov lahko podvržen zakonodaji in pravilom trga, na katerem so posli dejansko izvršeni.

Spremembe splošnih pogojev poslovanja

31. člen

V primeru spremembe ustreznih predpisov ali/in odločitev kateregakoli oblastvenega organa oziroma organa z javnimi pooblastili, ki vplivajo na izpolnjevanje obveznosti skrbnika po teh ali v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja in skrbniškimi pogodbami (v nadaljevanju: sprememba predpisov), ima skrbnik po lastni presoji in odločitvi pravico (i) spremeniti oziroma dopolniti te splošne pogoje poslovanja oziroma skrbniške pogodbe v skladu s takšno spremembo predpisov ter s soglasjem stranke ali (ii) odstopiti od skrbniških pogodb v primeru nasprotovanja stranke tem spremembam.

Domneva se, da stranka s spremembami splošnih pogojev poslovanja soglaša, če v roku 15 dni od prejema čistopisa spremenjenih splošnih pogojev poslovanja, ni odstopila od posamezne skrbniške pogodbe brez odpovednega roka ali izpolnjevanja drugih pogojev iz posamezne skrbniške pogodbe.

Kršitev obveznosti

32. člen

V primeru kršitve obveznosti po teh in v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja in skrbniškimi pogodbami (v nadaljevanju: kršitev pogodbenih obveznosti) lahko vsaka stranka odstopi od skrbniške pogodbe ter zahteva od druge pogodbene stranke odškodnino skladno z ustreznimi predpisi.

33. člen

Skrbnik ima zaradi varstva svojih zapadlih denarnih terjatev iz ali v zvezi s skrbniškimi pogodbami in/ali v zvezi teh splošnih pogojev poslovanja, vključno z odškodninskimi terjatvami, (v nadaljevanju: Terjatve) zastavno pravico na vseh finančnih instrumentih in denarnih zneskih, ki jih je dobil v posest pri opravljanju storitev za stranko. Za zastavno pravico na finančnih instrumentih se domneva obstoj dogovora o zunajsodni prodaji po ustreznih predpisih s področja stvarnega prava.

Skrbnik ima za namen iz prejšnjega odstavka tudi pravico (v kolikor ni s skrbniško pogodbo drugače določeno):
(i) pobotati katerokoli Terjatve do stranke s katerokoli strankino terjatvijo do skrbnika (v nadaljevanju: pobot),
(ii) prodati katerekoli finančne instrumente stranke, ki so v neposredni ali posredni posesti skrbnika, pri čemer posest pomeni tudi, da so ti finančni instrumenti na skrbniškem računu pri skrbniku ter katerekoli terjatve pridobljene za stranko, in prednostno poplačati svoje Terjatve iz dosežene kupnine (v nadaljevanju: izterjava), pod pogoji določenimi v nadaljevanju.

Skrbnik v primeru zunajsodne prodaje oziroma uresničitve zastavne pravice na sredstvih stranke ne odgovarja stranki za morebitno neposredno ali posredno nastalo škodo, stroške ali druge obveznosti, ki bi jih stranka utrpela zaradi ali v zvezi z opravili oziroma ravnanji skrbnika, razen v primeru velike malomarnosti ali namerne kršitve skrbnika, ki je izkazana s pravnomočno sodno odločbo ali izrecno priznana s strani skrbnika.

Netržne finančne instrumente stranke sme skrbnik izvensodno prodati na način, ki ga sama določi (neposredna pogodba, zbiranje ponudb, javna dražba, itd...), če je taka prodaja v skladu z vsakokrat veljavnimi predpisi. Za te finančne instrumente skrbnik določi njihovo vrednost na podlagi pravil finančne stroke in javno dostopnih virov informacij (»izhodiščna cena«). Če v 30 dneh po začetku postopka prodaje finančnih instrumentov ni moč prodati po izhodiščni ceni, jih sme skrbnik prodati po nižji ceni od izhodiščne.

Skrbnik za namene uresničevanja zastavne pravice iz tega člena stranko predhodno pisno obvesti o taki nameri in stranki določi dodatni rok za poplačilo dolgovanega zneska.

Skrbnik po uresnitvi svoje zastavne pravice o tem stranko pisno obvesti in je upravičen odstopiti od skrbniške pogodbe ter zapreti račun stranke.

34. člen

Stranka je v primeru zamude s plačilom katerekoli zapadle in neporavnane obveznosti po teh ali v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja in skrbniškimi pogodbami, dolžna plačati skrbniku tudi zakonite zamudne obresti.

35. člen

V kolikor ima stranka pri skrbniku odprt transakcijski ali drug račun, je skrbnik za poplačilo Terjatve upravičen, po predhodnem pisnem pozivu stranki, ki vsebuje dodatni rok za poplačilo zneska, Terjatve po vrstnem redu, ki ga sam določi, izterjati neposredno v breme dobroimetja stranke na transakcijskem ali drugem računu stranke pri skrbniku in o tem stranko pisno obvestiti.

V primeru neplačila zapadlega zneska obveznosti iz ali v zvezi s skrbniškimi pogodbami, je skrbnik upravičen, po predhodnem pisnem pozivu stranki, ki vsebuje dodatni rok za poplačilo zneska, odstopiti od skrbniških pogodb in v skladu z določili teh pogodb prodati vse finančne instrumente, ki se na dan odstopa od teh pogodb nahajajo na računu stranke, ter zapreti račun stranke.

V primeru odpovedi skrbniških pogodb iz razlogov, naštetih v teh splošnih pogojih poslovanja in skrbniških pogodbah, te pogodbe veljajo do dokončne poravnave vseh obveznosti stranke in skrbnika po teh oziroma v zvezi s temi pogodbami oziroma transakcijami, sklenjenimi pred učinkovanjem odpovedi.

Varovanje podatkov in poslovna skrivnost

36. člen

Stranka in skrbnik se obvezujeta, da bosta vse podatke in informacije, pridobljene v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja in katerokoli skrbniške pogodbe ali v zvezi z njihovim izvrševanjem obravnavala kot poslovno skrivnost, razen v kolikor ni s temi splošnimi pogoji poslovanja ter skrbniškimi pogodbami in ustreznimi predpisi določeno drugače.

Stranka dovoljuje skrbniku in ga s podpisom skrbniške pogodbe pooblašča, da v primerih, ko je to potrebno za izvrševanje teh splošnih pogojev poslovanja in skrbniških pogodb ali za uveljavitev pravic skrbnika po teh splošnih pogojih poslovanja in skrbniških pogodbah in je to v skladu z ustreznimi predpisi, posreduje podatke in informacije po teh ali v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja in skrbniškimi pogodbami tretjim osebam in/ali opravi poizvedbe pri tretjih osebah, slednjim pa dovoljuje posredovanje takšnih podatkov in informacij skrbniku.

Skrbnik v skladu z ustreznimi predpisi, predvsem pa za preprečevanje prepovedanih ravnanj, brez predhodnega dovoljenja stranke posreduje informacije po teh ali v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja in skrbniškimi pogodbami tretjim osebam in/ali opravi poizvedbe pri tretjih osebah (zlasti, a ne izključno pri pristojnih državnih ali drugih organih in institucijah v Republiki Sloveniji ali izven nje).

Reševanje sporov, sodna pristojnost in izbira prava

37. člen

Stranka ima v primeru spora s skrbnikom pravico pri skrbniku vložiti pritožbo v zvezi s storitvijo oziroma poslom, ki jo/ga skrbnik zagotavlja stranki na podlagi skrbniških pogodb. Pritožba stranke se rešuje na način, določen v shemi zunajsodnega reševanja sporov, in po postopku, urejenem z notranjimi pravili skrbnika ter pravili Ljubljanske borze d.d., Ljubljana. Stranki je podrobnejša pisna informacija o shemi izvensodnega reševanja sporov dostopna v poslovnih prostorih skrbnika in je priloga teh splošnih pogojev poslovanja.

38. člen

Za presojo teh splošnih pogojev poslovanja, skrbniških pogodb samo opravljanje storitev in poslov s strani skrbnika se uporablja slovensko pravo.

Skrbnik stranko opozarja, da je skrbnik predvsem (a ne izključno le) pri poslih s tujimi finančnimi instrumenti in nerezidenti lahko zavezan k uporabi prava države, kjer so bili finančni instrumenti izdani in/ali prava države, kjer so ti finančni instrumenti uvrščeni v trgovanje ali prava države sedeža/stalnega bivališča stranke.

Neveljavnost določb

39. člen

Neveljavnost ali neizvršljivost posameznega določila teh splošnih pogojev poslovanja in skrbniških pogodb ne vpliva na veljavnost in izvršljivost drugih določb.

Prenos pogodbe in pravic

40. člen

V kolikor med stranko in skrbnikom ni drugače dogovorjeno, stranka brez predhodnega pisnega soglasja skrbnika v celoti ali delno ne sme prenesti skrbniških pogodb ali svojih pravic po teh ali v zvezi s temi pogodbami tretji osebi.

XVI. Skrbniške storitve za investicijske sklade

41. člen

Pri storitvah, ki jih skrbnik opravlja v skladu z ZISDU-1 se ti splošni pogoji poslovanja uporabljajo le v tistih delih, ki niso v nasprotju s prisilnimi predpisi in določbami ZISDU-1 in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonskimi predpisi skladno s določili Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonskimi predpisi, skladno z relevantnimi določili Zakon o zavarovalništvu in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonskimi predpisi ter s skrbniško pogodbo.

XVII. Prehodne in končne določbe

42. člen

V primerih, kjer se ob uveljavitvi teh splošnih pogojev poslovanja, skrbniške pogodbe sklicujejo na splošne pogoje poslovanja, se šteje, da se skrbniške pogodbe sklicujejo na te splošne pogoje poslovanja.

Če so ti splošni pogoji poslovanja, priloge, skrbniške pogodbe ali katerikoli drug dokument prevedeni v tuj jezik, se za presojo pravic in obveznosti strank in skrbnika uporabljajo splošni pogoji v slovenskem jeziku.

Poleg teh splošnih pogojev poslovanja urejajo medsebojne pravice in obveznosti skrbnika in stranke pri opravljanju storitev tudi pisne pogodbe in druga pripadajoča pogodbeno dokumentacija o opravljanju posameznih storitev. Če se splošni pogoji poslovanja in posebni dogovori v pogodbah ne ujemajo, veljajo posebni dogovori urejeni v posamezni pogodbi.

Splošni pogoji skrbniških storitev pri poslovanju s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana pričnejo veljati 31. 1.2008. Vsak nov datum splošnih pogojev poslovanja, ki je različen od tega datuma, pomeni začetek veljavnosti nove spremembe.

Informacije o Banki in investicijskih storitvah Banke

I. Informacije o Banki

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Trg republike 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: »**Banka**«)

Skrajšana firma: NLB d.d.

Telefon: 00386 (0) 1 476 39 00

E-pošta: info@nlb.si

SWIFT: LJBAS2X

Spletna stran: www.nlb.si

Banka je članica bančne skupine NLB Skupina.

Banka izjavlja, da ima veljavno dovoljenje za opravljanje investicijskih storitev in poslov ter pomožnih investicijskih storitev (v nadaljevanju skupaj: »**storitve oziroma investicijske storitve**«), izdano s strani Banke Slovenije, Slovenska 35, 1505 Ljubljana (v nadaljevanju: »**Banka Slovenije**«).

Banka je pri opravljanju investicijskih storitev pod nadzorom regulatorja trga finančnih instrumentov – Agencije za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: »**Agencija**«), in Banke Slovenije.

Banka nudi stranki investicijske storitve v skladu z Zakonom o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 67/2007; v nadaljevanju: »**ZTFI**«) in Zakonom o bančništvu (Uradni list RS, št. 131/2007; v nadaljevanju: »**ZBan-1**«).

Banka nudi sledeče storitve:

- borzno posredovanje (sprejemanje in posredovanje ali izvrševanje naročil),
- poslovanje za svoj račun,
- gospodarjenje s sredstvi strank,
- investicijsko svetovanje,
- hramba in vodenje računov finančnih instrumentov,
- skrbniške storitve
- izvedba prvih prodaj brez obveznosti odkupa in pomožne storitve,
- izvedba prvih prodaj z obveznostjo odkupa in pomožne storitve,
- svetovanje in storitve v zvezi z združitvijo in nakupi podjetij,
- investicijske raziskave in finančne analize,

Seznam investicijskih storitev, za katere ima Banka dovoljenje Banke Slovenije, je javno dostopen na spletni strani Banke Slovenije.

Banka posluje z naslednjimi **finančnimi instrumenti**:

- prenosljivi vrednostni papirji,
- instrumenti denarnega trga,
- izvedeni finančni instrumenti,
- enote kolektivnih naložbenih podjetij.

Banka s stranko sklepa posle s finančnimi instrumenti na sedežu družbe, v pooblaščenih poslovalnicah in organizacijskih enotah Banke.

Banka stranki za opravljanje investicijskih storitev zaračunava stroške in provizije v skladu z določili vsakokratne pogodbe o opravljanju investicijskih storitev in poslov oziroma posameznega pogodbenega razmerja (v nadaljevanju: »**pogodba o opravljanju investicijskih storitev**« oziroma »**pogodbeno razmerje**«) ali/in vsakokrat veljavno **Tarifo NLB d.d.**, katere izvleček je dostopen na spletni strani Banke.

Pravni in drugi akti, navedeni v dokumentih Banke, se uporabljajo v skladu z njihovim vsakokrat veljavnim besedilom.

II. Način komuniciranja med Banko in stranko

Način komunikacije, ki se uporablja med Banko in stranko je:

- pisno po pošti, telefaksu, po SWIFT-u, po elektronski poti pa le pod pogojem, da (i) ima stranka dostop do interneta, kar dokazuje s tem, da Banki posreduje ustrezen naslov elektronske pošte, na katero bo prejela obvestila Banke, za katera se bosta stranka in Banka dogovorili, da se posredujejo po elektronski pošti; (ii) se stranka v pogodbi o opravljanju investicijskih storitev strinja, da bo s temi informacijami seznanjena prek spletne strani, (iii) Banka stranko po elektronski pošti obvesti o naslovu spletne strani in mestu, kjer so te informacije dostopne,
- ustno po telefonu, pri čemer se telefonski pogovor snema in se tak tonski zapis lahko uporabi kot dokaz o zatrjevanih dejstvih,
- prek medijev za obveščanje javnosti (med drugim spletna stran Banke in dnevno časopisje, ki izhaja na območju Republike Slovenije).

Vse naslove in telefonske številke za komunikacijo Banka in stranka dogovorita v pogodbeni dokumentaciji.

Banka komunicira s stranko, sklepa s stranko pravne posle in prejema dokumente ter druge informacije (v nadaljevanju: »**poslovanje**«) v slovenskem jeziku. Pri poslovanju s tujino Banka uporablja angleški jezik, pri čemer se pri morebitnih nejasnostih glede pomena posameznih besed, pojmov ali pravic in obveznosti uporablja slovenski jezik.

Za presojo pogodbenih razmerij s stranko in samo opravljanje investicijskih storitev, ki jih izvaja Banka, se uporablja slovensko pravo.

Banka stranko opozarja, da je Banka predvsem pri poslih s tujimi finančnimi instrumenti in nerezidenti, zlasti (a ne izključno le) pri poslih vodenja računov finančnih instrumentov in denarnih sredstev stranke, lahko zavezana s pravom države, kjer so bili finančni instrumenti izdani oziroma s pravom države, kjer ti finančni instrumenti kotirajo oziroma s pravom države, kjer je stranka rezident, in da se pravice strank v zvezi s temi finančnimi instrumenti ali denarnimi sredstvi iz teh razlogov lahko razlikujejo.

Banka stranko obvešča, da je v primeru kadar ima tretja oseba, prek katere se vodijo finančni instrumenti in denarna sredstva stranke, pravico unovčenja ali zastavno pravico v zvezi z navedenimi finančnimi instrumenti ali denarnimi sredstvi, stranka izpostavljena tveganju rubeža teh finančni instrumentov in denarnih sredstev stranke, kar ima lahko za posledico izgubo celotne vrednosti osnovne naložbe oziroma vseh pravic stranke, ki izhajajo iz teh finančni instrumentov in denarnih sredstev stranke.

III. Razvrstitev strank

Banka stranke, za namen opravljanja investicijskih storitev, razvršča med neprofesionalne, profesionalne in primerne nasprotno stranke v skladu s **Politiko razvrščanja strank NLB d.d.**, ki je dostopna na spletni strani Banke.

IV. Izvrševanje naročil strank

Banka izvršuje naročila strank v skladu s **Politiko izvrševanja naročil strank NLB d.d.**, ki je dostopna na spletni strani Banke. Politika se ne uporablja za transakcije Banke s primerno nasprotno stranko. Banka pri izvrševanju naročil strank upošteva naslednje dejavnike za izvršitev naročila (v nadaljevanju: »**dejavniki**«):

- cena, stroški, hitrost, verjetnost sklenitve in poravnave posla,
- vrednost in značilnosti naročila stranke ter
- druge okoliščine, ki so po oceni Banke pomembne za izvršitev naročila.

Banka pri izvrševanju naročil strank upošteva naslednje kriterije za določanje sorazmernega pomena dejavnikov (v nadaljevanju: »**kriteriji**«):

- značilnosti stranke, vključno z uvrstitvijo stranke v kategorijo profesionalnih ali neprofesionalnih strank,
- značilnosti naročila stranke,
- značilnosti finančnih instrumentov, ki so predmet naročila stranke,
- značilnosti morebitnih mest izvrševanja naročil strank.

Cena bo pri izvrševanju naročila pod najugodnejšimi pogoji običajno najpomembnejši dejavnik. Relativna pomembnost preostalih dejavnikov pada v enakem vrstnem redu, kot so navedeni izvršilni dejavniki, razen če

Banka v posameznih okoliščinah presodi, da lahko z upoštevanjem drugih izvršilnih dejavnikov ali drugačnega vrstnega reda relativne pomembnosti posameznega dejavnika doseže ugodnejše pogoje izvršitve naročila stranke.

Banka bo najpomembnejši izvršilni dejavnik za izvršitev naročila stranke pod najugodnejšimi pogoji določila v skladu z načelom celovite presoje vsakega posameznega izvršilnega dejavnika posebej in vseh izvršilnih dejavnikov skupaj.

Relativno pomembnost izvršilnih dejavnikov v trenutku izvršitve posameznega naročila Banka oceni na podlagi izvršilnih kriterijev in tržnih informacij, ki so Banki na voljo, po lastni presoji in izkušnjah.

Seznam mest izvrševanja naročil, za katere Banka ocenjuje, da na njih lahko dosledno dosega najboljši mogoči izid za stranke, je priloga Politike izvrševanja naročil strank NLB d.d. in zajema:

- organizirane trge,
- večstranski sistem trgovanja (MTF),
- sistematične internalizatorje,
- vzdrževalce trga in druge vzdrževalce likvidnosti,
- neorganiziran trg (NST) s soglasjem stranke ter
- Banko.

Banka izrecno opozarja stranko, da lahko specifično navodilo stranke Banki glede vseh ali le posameznih dejavnikov iz prejšnjega odstavka prepreči Banki izvajanje posameznih ukrepov, ki jih je pripravila in vključila v svojo Politiko izvrševanja naročil strank NLB d.d., za doseganje najboljšega možnega izida za stranke.

Banka lahko posamezno naročilo stranke izvrši tudi prek posameznih izvršilnih partnerjev Banke.

V. Odvisni borznoposredniški zastopniki

Banka lahko deluje prek odvisnega borznoposredniškega zastopnika, ki je registriran v Republiki Sloveniji.

VI. Načini in roki pošiljanja potrdil, poročil in obvestil Banke

Banka stranki med drugim pošilja v nadaljevanju navedena potrdila, poročila in obvestila (v nadaljevanju skupaj: »obvestila«):

- potrdilo o prejemu, spremembi oziroma preklicu naročila (najpozneje naslednji delovni dan po prejemu naročila),
- obračun o opravljenem poslu (najpozneje naslednji delovni dan po izpolnitvi obveznosti iz posla, ki ga je Banka sklenila za račun stranke v RS, oziroma najpozneje naslednji delovni dan po dnevu, ko od investicijskega podjetja države članice ali tretje države, prek katerega je Banka zagotovila izvršitev naročila stranke, prejme ustrezen obračun tega posla, v primeru da je posredovala pri sklenitvi posla v drugi državi članici oziroma tretji državi),
- potrdilo o prejemu finančnih instrumentov (ki jih Banki izroči stranka) v skladu s pogodbo o gospodarjenju s sredstvi strank,
- poročilo o stanju naložb stranke na računu gospodarjenja v RS in v tujini z obračunom poslov, ki jih je opravila Banka za račun stranke pri gospodarjenju s finančnimi instrumenti stranke (najmanj enkrat na mesec po stanju na zadnji dan meseca, razen če se Banka in stranka posebej ne dogovorita za drugačna obdobja poročanja),
- izpisek stanja in letnega prometa na računu stranke, ki ga Banka vodi za račun stranke (enkrat na leto, razen če se Banka in stranka posebej ne dogovorita za krajša obdobja poročanja),
- izpisek stanja in letnega prometa z vrednostnimi papirji, izdanih kot pisne listine, ki so v zbirni hrambi pri Banki,
- obvestilo stranki, za katero Banka opravlja storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti oziroma storitve iz pododdelka 7.2.5 ZTFI o vseh morebitnih izgubah, ki presegajo vnaprej določen prag, dogovorjen med Banko in stranko v zvezi z nekritimi odprtimi pozicijami v izvedenih finančnih instrumentih (najpozneje do konca delovnega dne, v katerem je bil presežen prag, ali, če je prag presežen na nedelovni dan, do konca naslednjega delovnega dne),
- poročilo o stanju na skrbniškem računu (enkrat mesečno),
- obvestilo o izvršitvi izplačila dohodka, dividende in kupona, skupaj z obračunom davčnega odtegljaja (dan izvršitve oziroma najkasneje naslednji delovni dan),
- obvestilo o izvršeni korporacijski akciji (na dan izvršitve oziroma najkasneje naslednji delovni dan),
- obvestilo o izbiri korporativni akciji se posreduje na dan prejema oziroma najkasneje naslednji delovni dan stranki v odločitev,
- potrdilo o sklenjenih poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti z morebitnimi prilogami, kot so med drugim tudi amortizacijski načrti, natančnejša določila obrestnih poslov itd. (na dan sklenitve posla),

- obvestilo o fiksaciji obrestnih mer in izračun obresti (na dan fiksacije obrestne mere, in sicer v odvisnosti od ročnosti obrestnega instrumenta in frekvence plačil obresti),
- dnevni obračun pri poslovanju s sintetičnimi terminskimi posli (dnevno ob koncu trgovalnega dne in določenih poravnalnih tečajih) ter
- morebitna druga obvestila, ki jih stranka in Banka dogovorita s pogodbo o opravljanju investicijskih storitev.

VII. Ukrepi Banke za zaščito finančnih instrumentov in denarnih sredstev stranke

Banka je z namenom zaščite finančnih instrumentov in denarnih sredstev stranke sprejela naslednje ukrepe:

- finančni instrumenti in denarna sredstva stranke se vodijo ločeno od finančnih instrumentov in denarnih sredstev Banke,
- Banka finančne instrumente domačih izdajateljev vodi za račun stranke, ki je odprt pri KDD – Centralni klirinško depotni družbi,
- Banka vodi denarna sredstva stranke, ki jih ta nakaže Banki za nakup finančnih instrumentov, na ustreznem denarnem računu strank,
- Banka vodi in promptno posodablja evidence finančnih instrumentov in denarnih sredstev stranke,
- Banka poroča Agenciji v skladu z ZTFI in stranki na njeno zahtevo,
- Banka finančne instrumente tujih izdajateljev vodi za račun strank pri posameznem poddepozitarju,
- Banka v primeru oddaje naročila stranke po telefonu od stranke zahteva geslo,
- Banka vodi ločene analitične evidence stanj in sprememb stanj finančnih instrumentov in denarnih sredstev na skrbniških računih in računih gospodarjenja strank,
- Banka redno izvaja kontrole in usklajevanja stanj finančnih instrumentov in denarnih sredstev strank s centralnim depojem in izbranim tujim depozitarjem,
- Banka je vzpostavila in vzdržuje sistem notranjih kontrol,
- Banka zagotavlja dostop do ustreznih aplikacij na podlagi pooblastil, urejenih z notranjimi akti Banke,
- Banka ima za primer stečaja Banke v korist neprofesionalnih strank vzpostavljeno shemo jamstva za terjatve vlagateljev, ki izhajajo iz posamezne pogodbe o opravljanju investicijskih storitev, in sicer do višine 22.000 eurov.

VIII. Informacije v zvezi z zagotavljanjem storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti

Banka vrednoti finančne instrumente v portfelju stranke enkrat dnevno.

Banka vrednoti finančne instrumente v portfelju stranke na naslednji način:

- za finančne instrumente, s katerimi se trguje na organiziranem trgu finančnih instrumentov v RS, po zadnjem enotnem tečaju, določenem na organiziranem trgu v RS,
- za finančne instrumente, s katerimi se trguje na tujem organiziranem trgu finančnih instrumentov, po zadnjem zaključnem tečaju, določenem na tujem organiziranem trgu,
- če se z nekim finančnim instrumentom trguje na več organiziranih trgih finančnih instrumentov v RS in/ali v tujini, ima Banka pravico sama izbrati za vrednotenje enega teh organiziranih trgov,
- za finančne instrumente, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu finančnih instrumentov, po ceni, po kateri se trguje s finančnimi instrumenti, oziroma, če teh ni mogoče določiti, po njihovi teoretični vrednosti, ugotovljeni skladno z metodo, ki jo po razumni presoji izbere Banka.

Merila uspešnosti (»benchmark«), ki se uporabljajo za primerjavo uspešnosti portfelja stranke, navede Banka v pogodbi o gospodarjenju s sredstvi strank.

IX. Sistem jamstva za terjatve vlagateljev

Banka obvešča neprofesionalno stranko, podpisnico pogodbe o opravljanju investicijskih storitev, da za njene terjatve, nastale na podlagi pogodbe o opravljanju investicijskih storitev, pri Banki obstaja sistem jamstva v obsegu, kot ga predpisuje ZTFI. V primeru stečaja Banke, se neprofesionalni stranki, v skladu s sistemom jamstva za terjatve vlagateljev in določbami ZTFI, izplača zajamčena terjatev v višini največ 22.000 EUR. Ne glede na obstoj sistema jamstva za terjatve vlagateljev Banka ne jamči stranki povračila vložene vrednosti naložbe, ki je predmet pogodbe o opravljanju investicijskih storitev, zaradi česar obstaja tveganje, da stranka v primeru

poslovanja s finančnimi instrumenti realizira izgubo. Neprofesionalni stranki je podrobnejša pisna informacija o sistemu jamstva za terjatve vlagateljev dostopna v pooblaščenih poslovalnicah Banke skupaj s pisno informacijo o obstoju posebnega sistema jamstva za vloge po ZBan-1.

Sistem jamstva za terjatve vlagateljev v skladu z ZTFI ne zajema profesionalnih strank, tudi če so te zahtevale neprofesionalno obravnavo.

X. Zunaj sodno reševanje sporov

Stranka ima v primeru spora z Banko pravico pri Banki vložiti pritožbo v zvezi s storitvami, ki jih Banka zagotavlja stranki na podlagi pogodb o opravljanju investicijskih storitev. Pritožba stranke se rešuje na način, določen v shemi zunaj sodnega reševanja sporov, in na način ter po postopku, urejenem z notranjimi pravili Banke, in pravili vsakokrat veljavnega Akta o ustanovitvi in delu poravnalnega sveta pri Združenju Bank Slovenije za zunaj sodno reševanje sporov med stranko in Banko. Stranki je podrobnejša pisna informacija o shemi izvensodnega reševanja sporov, ki je priloga Splošnih pogojev poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana in Splošnih pogojev skrbniških storitev ter poslovanju s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: **»splošni pogoji poslovanja«**), dostopna tudi v pooblaščenih poslovalnicah Banke.

XI. Povzetek politike obvladovanja nasprotij interesov

Banka je v skladu z ZTFI in na podlagi le-tega izdanih podzakonskih aktov sprejela politiko obvladovanja nasprotij interesov (v nadaljevanju: **»politika«**).

Namen politike je vzpostaviti in vzdrževati učinkovito obvladovanje in upravljanje nasprotij interesov, ki lahko nastanejo pri opravljanju posameznih investicijskih storitev ter z le-temi povezanih poslov ali kombinacije teh storitev (v nadaljevanju skupaj: **»transakcija«**) in katerih nastop lahko škoduje interesom stranke ali morebitne stranke Banke, ob upoštevanju značilnosti, obsega in zapletenosti poslov, ki jih Banka opravlja na področju investicijskih storitev, ki jih nudi stranki.

Za nasprotje interesov se šteje nasprotje interesov, ki lahko nastanejo pri nudenju storitve stranki, in sicer med Banko, člani uprave Banke in drugimi osebami, ki na podlagi zaposlitve ali na drugi podlagi opravljajo storitve v imenu Banke, zlasti (a ne izključno le) med borznimi posredniki, upravljavci premoženja, finančnimi analitiki, ter s temi osebami po ZTFI povezanimi osebami, (v nadaljnjem besedilu skupaj **»delavec(-ci)«**), odvisnimi borzoposredniškimi zastopniki Banke, in stranko ter nasprotja interesov, ki lahko nastanejo med samimi strankami Banke (v nadaljevanju: **»nasprotje interesov«**).

Banka je s politiko, ki je stranki na vpogled na spletni strani Banke, med drugim natančneje opredelila:

- nasprotja interesov,
- ukrepe za ugotavljanje nasprotij interesov,
- ukrepe za preprečevanje nastanka in upravljanje nasprotij interesov,
- naravo osebne transakcije ter prepoved sklepanja le teh s strani delavcev, če zaradi osebne transakcije ne bi bilo mogoče izvršiti naročila stranke oziroma bi ga bilo mogoče izvršiti samo pod za stranko manj ugodnimi pogoji,
- način informiranja in sporočanja ter vodenje evidence osebnih transakcij,
- vodenje evidence dejavnosti in investicijskih storitev, v zvezi s katerimi je nastalo nasprotje interesov,
- razkritja nasprotij interesov strankam,
- razkritja strankam v zvezi z nasprotji interesov pri naložbenih priporočilih,
- dejanski, organizacijski in drugi ukrepi Banke v zvezi s preprečevanjem nasprotij interesov ali izogibanjem nastanka nasprotij interesov,
- informacijske pregrade, ki jih je vzpostavila Banka z namenom preprečevanja nasprotij interesov ali izogibanja nastanka nasprotij interesov.

Primeri nasprotij interesov med drugim so:

- Banka je finančni svetovalec, posojilodajalec, opravlja storitve prevzema ali združitve družbe, katere vrednostni papirji so predmet transakcije,
- trgovanje Banke kot principala s finančnimi instrumenti, ki so predmet transakcije, ali z izvedenimi finančnimi instrumenti iz tega vrednostnega papirja, ki je predmet transakcije, v svojem imenu in za svoj račun in prav tako v svojem imenu za tuj račun. To vključuje prodajo in nakup za stranko in trgovanje Banke s stranko prek vmesnega posrednika,
- Banka povezuje strankino transakcijo z nasprotno stranjo, ki je tudi stranka Banke, in ravna v korist obeh takih strank,

- Banka kupuje finančni instrument za stranko in ga takoj proda drugi stranki Banke ali obratno,
- Banka ohranja pozicijo (tudi pozicijo prodaje na kratko) investicije za stranko,
- Banka opravlja storitev izdaje finančnih instrumentov, ki so predmet transakcije z obveznostjo odkupa ali brez obveznosti odkupa ali kako drugače sodeluje pri izdaji teh finančnih instrumentov ali izvedenih finančnih instrumentov,
- Banka vzdržuje likvidnost ali trguje za lastni račun s finančnim instrumentom, katerega izdajatelj je stranka,
- Banka je povezana oseba izdajatelja finančnega instrumenta, ki je predmet transakcije, ali pa z Banko povezana oseba sodeluje pri izdaji takega finančnega instrumenta,
- Banka isti osebi ponudi storitve investicijskih raziskav in finančnih analiz ter storitev investicijskega svetovanja ali storitev podjetniških financ,
- Banka omogoča stranki, katere finančni instrumenti so predmet transakcije, storitve v zvezi s skladom tveganega kapitala.

Ukrepi Banke za preprečevanje nastanka nasprotij interesov med drugim vključujejo:

- zagotavljanje organizacijske ločenosti enot Banke, ki opravljajo posle, pri katerih se lahko pojavijo nasprotja interesov in preprečevanje neprimerne vpliva med organizacijskimi enotami Banke,
- zagotavljanje tajnosti občutljivih informacij pri opravljanju poslov,
- preprečevanje osebnih koristi zaposlenih pri Banki in njihovih povezanih oseb na račun strank Banke,
- zahteve po ravnanju zaposlenih pri Banki izključno v korist strank Banke,
- drugi ukrepi Banke, predvideni v politiki.

XII. Investicijske raziskave

Banka sme občasno objaviti in dostaviti investicijske raziskave ali priporočila (v nadaljevanju: »**investicijska raziskava**« oziroma »**gradivo**«) vsem ali kateri koli svoji stranki, pri čemer pa v poslovanju s stranko ali za njen račun le-tej ni obvezana razkriti obstoja ali vsebine tovrstnih raziskav oziroma ravnati v skladu z mnenji in ocenami, izraženimi v tovrstnem gradivu.

Če se kakršna koli vsebina, mnenje, projekcija, napoved ali ocena, ki jo investicijska raziskava vsebuje, spremeni oziroma postane netočna, Banka ni obvezana posodobiti, spremeniti ali dopolniti investicijske raziskave, oziroma na kakršenkoli drug način obvestiti stranke ali katerega koli drugega prejemnika zadevne investicijske raziskave, razen če je bila ta umaknjena.

Gradivo, ki je bilo dostavljeno stranki s strani poslovnih oddelkov Banke, ki se ukvarjajo s trgovanjem s finančnimi instrumenti, in ki ni označeno oziroma opredeljeno kot investicijska raziskava, se šteje, da ni bilo izdelano, pregledano ali izdano s strani Oddelka za analize. Kakršna koli mnenja, ki jih tovrstno gradivo vsebuje, se smejo razlikovati od mnenj, izraženih s strani drugih oddelkov Banke, vključno od mnenja Oddelka za analize. Poslovni in trgovalni oddelki Banke so izpostavljeni nastanku dodatnega potencialnega nasprotja interesov, ki mu Oddelek za analize ni izpostavljen. Banka sme v izvajanju transakcij ravnati na način, ki ni skladen s poglobljenimi mnenji, izraženimi v tovrstnem gradivu. Plačilo zaposlenih v poslovnih in trgovalnih oddelkih Banke je deloma odvisno od obsega transakcij, ki jih izvršijo. Ukrepe Banke za ravnanje z nasprotji interesov v povezavi z dejavnostjo investicijskih raziskav je moč najti na spletni strani Banke.

Na podlagi določb katerega koli pisnega dogovora med stranko in Banko, bodo gradiva, ki so bila dana stranki na razpolago s strani zadevnih oseb Banke, vključno z investicijskimi raziskavami, priporočili, informacijami o oblikovanju cen in tržnimi podatki (in intelektualno lastnino ter drugimi pravicami), ostala v izključni lasti Banke in jih ima stranka pravico uporabljati izključno za potrebe urejanja poslovnega razmerja, nastalega na podlagi pogodbe o opravljanju investicijskih storitev.

Investicijski nasveti, kot produkt investicijskega svetovanja, se ne štejejo za investicijske raziskave iz poglavja XII.

XIII. Informacije o stroških in drugih plačilih

Bistvene informacije o stroških in drugih plačilih za storitve Banke so podane v izvlečku Tarife NLB d.d., ki je priloga splošnih pogojev poslovanja in se izroči stranki ob sklenitvi pogodbe o zagotavljanju investicijskih storitev. Izvleček Tarife NLB d.d. je na vpogled stranki in potencialni stranki tudi na spletni strani Banke.

XIV. Obdelava podatkov o stranki

Banka stranko izrecno opozarja, da sme Banka v skladu z ustreznimi predpisi, z namenom izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz oziroma so v zvezi s pogodbenimi razmerji, nastalimi med stranko in Banko pri opravljanju investicijskih storitev, ter uveljavljanja pravic iz teh razmerij, voditi, posredovati tretjim osebam, obdelovati in hraniti podatke, povezane s temi razmerji, ali podatke o stranki, ki jih je Banka pridobila od tretjih oseb (v nadaljevanju skupaj: »**podatki**«). Tovrstni podatki so lahko pridobljeni tudi iz telefonskih pogovorov med Banko in stranko, posnetih s strani Banke v postopku zagotavljanja investicijskih storitev.

Stranka s podpisom pogodbe o opravljanju investicijskih storitev izrecno dovoljuje obdelavo podatkov ter snemanje telefonskih pogovorov v zvezi s pogodbenimi razmerji ves čas veljavnosti te pogodbe in v skladu z ustreznim zakonom tudi še določen čas po njenem prenehanju. Dovoljenje stranke iz prejšnjega stavka se šteje kot pisna privolitev stranke v obdelavo osebnih podatkov v smislu predpisov, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

Banka sme brez predhodnega soglasja stranke, za namen preprečevanja prekrškov, kaznivih dejanj ter izpolnjevanja drugih zakonskih zahtev, posredovati podatke o stranki državnim in drugim regulatornim in sodnim organom.

XV. Višja sila in ravnanje tretjih oseb

Banka ne odgovarja za ravnanja, opustitve in posledice tovrstnih ravnanj in opustitev, ki so delno ali v celoti posledica dogodkov ali situacij, na katere Banka ni mogla vplivati, vključno (a ne izključno le) z nedelovanjem telekomunikacijskih sredstev, nepravilnostih v delovanju sistemov na trgih finančnih instrumentov, ravnanjem tretjih oseb, kot so KDD, centralni depozitarji, poddepozitarji, izvršilni partnerji in drugih oseb, udeleženih v transakciji.

Banka ne odgovarja za ravnanja, opustitve in posledice takih ravnanj in opustitev, ki so izvršena s strani Banke, ter za morebitno škodo, stroške ali druge obveznosti, nastale stranki (i)zaradi morebitnega nedelovanja dostopa stranke ali Banke do spleta in/ali (ii) zaradi nepregledovanja dohodne spletne pošte s strani stranke in/ali (iii)zaradi okvare oziroma nedelovanja strojne ali programske opreme Banke oziroma stranke, iz katerega koli razloga, katerih posledica utegne biti zlasti (a ne izključno le) neprejem katerega koli sporočila ali drugega pisanja Banke oziroma stranke, posredovanega Banki s strani stranke ali stranki s strani Banke, prek spleta.

Informacija o finančnih instrumentih NLB d.d. in s temi instrumenti povezanih tveganj

1. del: Uvod

Ta Informacija o finančnih instrumentih NLB d.d. in s temi instrumenti povezanih tveganj (v nadaljevanju: **»Informacija«**) je namenjena strankam in morebitnim strankam (v nadaljevanju: **»stranka«**) Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: **»Banka«**). Namen te informacije ni posredovati informacije o prav vseh tveganjih in drugih pomembnih vidikih glede finančnih instrumentov oziroma produktov, opisanih v tej informaciji, ki jih stranka lahko kupi, proda ali naroči pri Banki oziroma v zvezi s katerimi lahko prek Banke opravlja druge vrste poslov (v nadaljevanju: **»finančni instrumenti oziroma instrumenti¹«**), temveč le tiste informacije in opozorila o tveganjih, povezanih s finančnimi instrumenti, ki stranki predvsem omogočajo razumevanje narave in tveganj storitev in posameznih vrst finančnih instrumentov, navedenih v tej informaciji, in posledično sprejemanje odločitev o finančnih naložbah, zavedajoč se tveganj, povezanih s finančnimi instrumenti. Banka stranki svetuje, da si pred odločitvijo v zvezi s posamezno investicijsko storitvijo oziroma poslom v zvezi s finančnimi instrumenti (v nadaljevanju: **»investicijska storitev«**) natančneje prebere tudi vsa dodatna razkritja o finančnem instrumentu oziroma investicijski storitvi, ki so lahko vključena v posamezno dokumentacijo oziroma pogodbo o finančnem instrumentu ali so sestavni del investicijske storitve, zlasti (a ne izključno le) prospekt za izdajo finančnega instrumenta oziroma uvrstitev finančnega instrumenta na organizirani trg, pogodbo o zagotavljanju investicijske storitve ter Splošne pogoje skrbniških storitev pri poslovanju s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana.

Smernice ali druge navedbe, vsebovane v tej informaciji, ne predstavljajo nasveta Banke o potencialnih investicijah in se ne štejejo za priporočilo Banke za podajo naročila stranke za izvedbo katere koli investicijske storitve ali investicije v kateri koli finančni instrument, ki je naveden v nadaljevanju. Navedena informacija tudi ne predstavlja ponudbe Banke, podane stranki, za sklenitev pogodbe o opravljanju ali izvedbi investicijskih storitev s finančnimi instrumenti, navedenimi oziroma opisanimi v tem dokumentu. V primeru, da stranka ne razume pomena katerega koli izmed razkritij ali opozoril, navedenih v tem dokumentu, ji priporočamo, da poišče neodvisen pravni ali finančni nasvet.

Stranki svetujemo, da se pred začetkom koriščenja investicijskih storitev seznanijo z dokumentom, ki obravnava finančne instrumente, naravo pogodbe o zagotavljanju investicijskih storitev, in z obsegom izpostavljenosti in tveganjem, ki ga stranka s tovrstno investicijsko odločitvijo prevzema. Dodatno stranki svetujemo, da po potrebi pred sprejemom investicijske odločitve oziroma pred sklenitvijo pogodbe o opravljanju investicijskih storitev skrbno preuči, ali je finančni instrument oziroma investicijska storitev zanjo primeren(-a), upošteva znanje, izkušnje in finančni položaj stranke, ter, po potrebi, pridobi ustrezno neodvisno mnenje strokovnjaka s področja opravljanja investicijskih storitev oziroma poslovanja s finančnimi instrumenti, ki so opisani v tem dokumentu. Dejavniki tveganja se lahko pojavijo naenkrat oziroma se kopičijo, kar utegne povzročiti nepredvidljiv vpliv na vrednost vsake finančne naložbe. V kateri koli izmed spodaj opisanih situacij lahko uporaba finančnega vzvoda (ki poveča morebitne pozitivne ali negativne rezultate) bistveno poveča vpliv katerega koli izmed opisanih tveganj.

Banka opozarja stranko, da vsi finančni produkti, opisani v tem dokumentu, prinašajo določeno stopnjo tveganja in pri tem celo pri investicijskih strategijah z relativno nizkim tveganjem obstaja element negotovosti. Vrste tveganj so odvisne od številnih dejavnikov, vključno s tem, kako je finančni instrument izdelan, strukturiran ali kako se unovči. Tveganja, značilna za določen finančni instrument ali storitev, so odvisna od značilnosti finančnega instrumenta ali storitve in posebnih okoliščin ali razmerij med udeleženci, vpletenimi v tak instrument ali storitev, kot so zlasti

(a ne izključno le) stranke, domače in tuje banke, borzoposredniške družbe, borze, depozitne institucije in skrbniške banke.

2. del: Vrste splošnih tveganj

Pri poslovanju s finančnimi instrumenti so prisotna sistematična in nesistematična tveganja. Nesistematična tveganja so tveganja, povezana s specifičnostjo posameznega finančnega instrumenta, ki ne vplivajo na celoten finančni trg in so neodvisna od dogajanja na trgu finančnih instrumentov. Tako nesistematično tveganje je npr. kreditno tveganje. Sistematično tveganje je tveganje, povezano s faktorji, ki vplivajo na celoten finančni trg in

¹ Pojem »finančni instrument« zajema izključno tiste finančne instrumente, ki so navedeni v Zakonu o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 67/07, popravek 100/07, v nadaljevanju: »ZTFI«), pojem »instrument« lahko zajema tudi tiste instrumente, ki po ZTFI ne sodijo v kategorijo finančnih instrumentov, kot na primer depozit (vpogledna vloga), vezan depozit in podobni instrumenti.

zato na celotno vrednost portfelja. Tudi razpršeni portfelj vrednostnih papirjev se sistematičnemu tveganju ne more izogniti, ker se vrednost razpršenega portfelja giblje približno enako kot celotna vrednost vrednostnih papirjev na finančnih trgih. Med sistematična tveganja sodijo likvidnostno tveganje, tveganje sprememb obrestnih mer, tveganje reinvestiranja, valutno tveganje in tveganje spremembe cene blaga. Cena ali vrednost naložbe bo odvisna od nihanj na finančnih trgih, na katere ne vpliva nihče izmed posameznih udeležencev trgov finančnih instrumentov. Banka že vnaprej opozarja stranko, da prihodnjih donosov finančnih instrumentov ni mogoče napovedati na podlagi preteklih donosov. Narava in obseg investicijskih tveganj se razlikujeta med finančnimi trgi posameznih držav in med posameznimi finančnimi instrumenti. Ta investicijska tveganja se, med drugim, utegnejo razlikovati tudi glede na vrsto naložbe, glede na potrebe in cilje nekaterih investitorjev, glede na način, kako se določena investicijska storitev izvede, oziroma na način, kako se posamezen finančni instrument ponudi, proda ali trži, glede na lokacijo ali domicil izdajatelja, diverzifikacijo ali koncentracijo v portfelju, zahtevnost transakcije in uporabo vzvoda.

V nadaljevanju navedene vrste tveganj lahko vplivajo na vsako vrsto naložbe:

1. Likvidnostno tveganje

Na likvidnost instrumenta neposredno vplivata povpraševanje in ponudba tega instrumenta, posredno pa tudi drugi dejavniki, vključno z motnjami na trgu (na primer motnje na zadevni borzi), ali infrastrukturni vidiki, kot so neizdelanost ali motnje procesa poravnave finančnih instrumentov. V nekaterih pogojih trgovanja je lahko težko ali nemogoče zapreti ali odpreti pozicijo² v določenem finančnem instrumentu. To se lahko na primer zgodi pri hitrem gibanju cen, zlasti če je povišanje ali znižanje cene finančnega instrumenta tolikšno, da se skladno s predpisi borze trgovanje z instrumentom prekine ali omeji. Izdaja naloga stranke za preprečitev izgube (»stop-loss«) ne bo nujno omejila izgube na želeni znesek, kajti zaradi tržnih pogojev se lahko zgodi, da tovrstnega naloga ne bo mogoče izvesti. Pri sklepanju bilateralnih poslov s finančnimi instrumenti nasprotni stranki, podpisnici pogodbe, ni treba sprejeti predčasne prekinitve pogodbe, ponovno odkupiti ali izplačati finančnega instrumenta (razen če je tako določeno v pogodbi), zato ima lahko instrument ničelno likvidnost. V drugih primerih pa lahko zaradi predčasne prekinitve, realizacije ali izplačila stranka prejme bistveno manj, kot je plačala za instrument, oziroma v nekaterih primerih sploh nič.

2. Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje izgube, ki jo povzročijo posojilojemalci, dolžniki iz naslova izdaje obveznic oziroma iz naslova z obveznicami povezanih poslov, garanti ali nasprotna stranke, in sicer če ne izpolnijo svojih zapadlih obveznosti, ali tveganje, da se bo kreditna boniteta teh strank poslabšala. Izpostavljenost kreditnemu tveganju je posebno pomembna pri vseh finančnih instrumentih s kreditno izpostavljenostjo, kot so na primer komercialni zapisi. Potencialne izgube, do katerih lahko pride, pogostost in verjetnost nastanka teh izgub pri finančnih instrumentih s kreditno izpostavljenostjo so lahko precej večje kot pri naložbah v osnovni instrument, ki predstavlja sestavino kreditne izpostavljenosti pri finančnih instrumentih s kreditno izpostavljenostjo.

3. Tržno tveganje

Cena oziroma vrednost finančnih instrumentov se spreminja glede na tržno ponudbo in povpraševanje, zaznave investitorjev, cene morebitnih osnovnih ali povezanih investicij ali glede na vpliv panožnih, političnih in ekonomskih dejavnikov, ki utegnejo biti povsem nepredvidljivi.

3.1. Tujji trgi 3

Vse investicije v tujini ali investicije s tujim elementom so lahko izpostavljene tveganju tujih trgov, ki predstavljajo drugačna tveganja od tistih na domačem trgu investitorja⁴, pri čemer utegnejo biti tveganja v nekaterih primerih večja od tveganj, ki jih stranka prevzema z investicijami na domačem trgu. Verjetnost dobička ali izgube iz transakcij na tujih trgih ali pogodb v tujih valutah je odvisna tudi od nihanj deviznih tečajev.

3.2. Nastajajoči trgi

Nestanovitnost cen je lahko velika zlasti na nastajajočih trgih. Neuskkljenost cen, majhen obseg trgovanja in širok cenovni razpon so pogosta in nepredvidljiva gibanja na trgu. Poleg tega se lahko ob objavi določene novice ali informacije o določeni državi finančni trgi odzovejo z dramatičnim povišanjem in/ali znižanjem cen v zelo kratkem času. Na nastajajočih trgih (»emerging markets«) večinoma ni preglednosti, likvidnosti, učinkovitosti, tržne infrastrukture, pravne gotovosti oziroma varnosti in predpisov, ki so značilni za pravno ureditev razvitejših trgov. Tako je na primer mogoče, da na navedenih trgih ne obstajajo predpisi, ki urejajo tržno ali cenovno manipulacijo in trgovanje na podlagi notranjih informacij, ali drugi predpisi, katerih namen je zagotoviti vsem

² Izvesti nakup oziroma prodajo določenega finančnega instrumenta.

³ Pojem trg označuje denarni trg in/ali kapitalski trg finančnih instrumentov.

⁴ Pri domačih investitorjih je to slovenski kapitalski trg.

enake pogoje, kar zadeva dostopnost informacij in njihovo uporabo ali zlorabo na teh trgih. Na te trge lahko vplivajo tudi panožna, ekonomska in politična tveganja. Lahko se zgodi, da je na teh trgih težko uporabiti določene prakse za obvladovanje tveganj in pravne negotovosti, kot so zavarovanje s sklenitvijo valutne terminske pogodbe ali drugih poslov iz izvedenimi finančnimi instrumenti. Treba je preučiti vpliv uvedbe ali odprave valutnih kontrol ob katerem koli času in morebitne težave pri repatriaciji sredstev. Upoštevati je treba tudi tveganja, povezana z nacionalizacijo ali razlastitvijo sredstev, uvedbo obdavčitve z zasegom ali kaznovano obdavčitvijo, omejitvami investicij tujcev na nastajajočih trgih, sankcijami, vojno in revolucijo.

4. Poravalno tveganje in zaščita, ki jo nudijo klirinške hiše

Na mnogih borzah lahko za izvedbo transakcije "jamči" borza ali klirinška hiša. Ne glede na to tako jamstvo po navadi koristi članu borze ali klirinške hiše, ne more pa ga uveljavljati stranka, ki je zato izpostavljena dodatnemu kreditnemu tveganju in tveganju zaradi plačilne nesposobnosti podjetja, prek katerega je bila transakcija izvedena. Za instrumente, s katerimi se trguje zunaj borze in v neskladju z borznimi pravili, običajno ne obstaja klirinška hiša (čeprav se prenosljivi vrednostni papirji, ki niso uvrščeni na borzo, lahko poravnajo prek klirinške hiše).

Poravalno tveganje je tveganje, da nasprotna stranka kupcu ne bo zagotovila/izročila oziroma mogla zagotoviti/izročiti finančnega instrumenta (ali njegove vrednosti) skladno z dogovorjenimi pogoji, potem ko je nasprotna stranka že izpolnila svoj del pogodbe. Poravalno tveganje je večje, če se različni deli transakcije poravnajo v različnih časovnih pasovih ali v različnih poravnalnih sistemih, kjer pobot oziroma poravnava ni mogoč(-a). To tveganje je posebno veliko pri valutnih transakcijah in valutnih zamenjavah.

5. Tveganje plačilne nesposobnosti

Plačilna nesposobnost ali neizpolnjevanje obveznosti podjetja, s katerim poslujete, ali katerega koli posrednika, ki je udeležen v transakciji, lahko povzroči likvidacijo ali zaprte pozicij brez soglasja stranke. Obstaja tudi tveganje plačilne nesposobnosti v zvezi s samo investicijo, kot je na primer tveganje plačilne nesposobnosti podjetja, udeleženega v transakciji z izvedenimi finančnimi instrumenti na neorganiziranem trgu (pri čemer se tveganje nanaša na sam izvedeni finančni instrument in na morebitno zavarovanje ali kritje).

6. Valutno tveganje

Pri kakršnih koli valutnih transakcijah in transakcijah z izvedenimi finančnimi instrumenti in vrednostnimi papirji v tuji valuti gibanje deviznega tečaja ugodno ali neugodno vpliva na dobiček ali izgubo iz naslova teh transakcij. Oslabitev valute v primerjavi z valuto »benchmarka« (referenčni ali primerjalni indeks) ali valuto vašega portfelja bo negativno vplivala na vrednost investicije, denominirane v tej valuti. Nekatere države imajo devizne kontrole, ki lahko začasno onemogočijo menjavo ali prenos valut ali pa povzročijo devalvacijo valute. Zavarovanje pred tveganji lahko zmanjša izpostavljenost valutnemu tveganju, ne more pa povsem izničiti izpostavljenosti, ki izhaja iz spreminjajočih se vrednosti valut.

Če je kateri koli plačljiv znesek obresti in/ali odkupa v zvezi s katerim koli finančnim instrumentom povezan z gibanjem deviznega tečaja, lahko vsaka sprememba deviznega tečaja povzroči zmanjšanje zneska obresti oziroma odkupa. Zmanjšanje zneska pa lahko v nekaterih primerih povzroči, da ob zapadlosti takega instrumenta prejmete manjši znesek od prvotno investiranega.

7. Obrestno tveganje

Tveganje pri obrestnih merah izhaja iz dejstva, da se vrednost finančnega instrumenta, zlasti dolžniških vrednostnih papirjev, spremeni zaradi spremenjenih obrestnih mer. Obstajajo še dodatna tveganja, povezana z obrestnimi merami, ki se nanašajo na instrumente s spremenljivo obrestno mero, saj obrestnih prihodkov iz instrumentov s spremenljivo obrestno mero ni mogoče predvideti. Zaradi spremenljivih obrestnih prihodkov investitorji ob nakupu ne morejo določiti točne donosnosti instrumentov s spremenljivo obrestno mero. Investitorji v instrumente s pogostim izplačilom obresti so izpostavljeni tudi tveganju reinvestiranja. To pomeni, da lahko investitorji reinvestirajo obrestne prihodke, ki so jih prejeli, samo po takrat veljavni (lahko nižji) obrestni meri.

Spremembe tržnih obrestnih mer bistveno močneje vplivajo na cene obveznic brez kupona kot na cene obveznic s kuponsko obrestno mero. Če se tržne obrestne mere povečajo, lahko cena obveznic brez kupona bolj pade kot cena drugih obveznic z enako dospelostjo in bonitetjo.

8. Tveganje spremembe cen blaga

Cene blaga so lahko nestanovitne in lahko precej nihajo, če na primer naravne nesreče ali ujme, kot so orkani, požari ali potresi, vplivajo na ponudbo ali proizvodnjo takega blaga. Cene blaga lahko precej nihajo tudi zaradi sporov ali vojn, ki vplivajo na ponudbo ali proizvodnjo takega blaga. Če je kateri koli plačljiv znesek obresti in/ali odkupa v zvezi s katerim koli finančnim instrumentom povezan s ceno blaga, lahko vsaka sprememba cene takega blaga povzroči zmanjšanje zneska obresti in/ali zneska odkupa. Sprememba cene blaga lahko v nekaterih primerih povzroči, da ob zapadlosti instrumenta, vezanega na ceno blaga, prejmete znesek, ki je manjši od prvotno investiranega.

9. Regulativno, pravno in strukturno tveganje

Vse investicije so lahko izpostavljene regulativnemu, pravnemu ali strukturnemu tveganju.

Naložbam, ki so izpostavljene regulativnim ali pravnim ukrepom in spremembam, se zaradi teh dejavnikov lahko spremeni dobičkonosnost. Pravne spremembe imajo lahko celo tak učinek, da predhodno sprejemljiva naložba postane nezakonita. Tovrstna tveganja so nepredvidljiva in so lahko odvisna od številnih političnih, ekonomskih in drugih dejavnikov. Iz navedenega razloga so tovrstna tveganja lahko večja na nastajajočih trgih. Hkrati sta na nastajajočih trgih po navadi nadzor države in ureditev poslovnih praks, borz in neorganiziranih trgov manj stroga.

Zakoni in predpisi, s katerimi so seznanjeni investitorji, v nekaterih krajih morda ne obstajajo, ponekod pa se lahko tudi nekonistentno ali naključno uporabljajo oziroma razlagajo in spremenijo z učinkom za nazaj. Neodvisnost pravnih sistemov kot tudi njihova imuniteta pred gospodarskimi, političnimi ali nacionalističnimi vplivi sta v mnogih državah še vedno pretežno nepreizkušeni. Sodniki in sodišča v številnih državah so na področjih poslovnega in korporacijskega prava večinoma neizkušena. Podjetja so izpostavljena tveganju, da bodo zakonodajna telesa spremenila uveljavljeni zakon samo zaradi gospodarskega ali političnega pritiska ali javnega nezadovoljstva. V primeru kršenja lokalnih zakonov ali predpisov ali morebitnega spora zaradi lastništva premoženja, ne obstaja jamstvo, da bo investitor, ki ima investicije v tujini, lahko na lokalnih sodiščih uveljavil ustrezno pravno sredstvo, pri čemer ima lahko investitor pri tujih sodiščih tudi težave s priznanjem njegovih zahtevkov ter izdajo in izvrševanjem sodb v zvezi s pravnimi zahtevki, ki jih je na teh sodiščih vložil oziroma so bili s strani teh sodišč priznani s sodno odločbo.

Pri mnogih finančnih instrumentih ne obstaja stvarna pravica ali pravica do uporabe, ki bi se nanašala na obveznosti ali vrednostne papirje izdajatelja osnovnega instrumenta, temveč ima investitor pogodbeno razmerje samo z nasprotno stranko, njegove pravice pa so posledično omejene le na pravna sredstva, opredeljena v pogodbi, ki jih lahko uveljavlja do nasprotne stranke skladno s pogoji posameznega finančnega instrumenta. V vseh primerih lahko pravni pogoji finančnega instrumenta vsebujejo določbe, ki so lahko v nasprotju z interesi stranke. Omogočajo lahko, na primer, predčasen odkup ali prekinitev kadar koli ali pa izdajatelju finančnih instrumentov omogočajo precej svobode pri spreminjanju pogojev, ki veljajo za finančne instrumente. V drugih primerih je lahko višina zneska, do katerega se lahko uveljavljajo pravice, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, omejena. V nekaterih primerih lahko na naložbo stranke vpliva tudi uveljavljanje pravic, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, drugih udeležencev trga.

10. Operativno tveganje

Operativno tveganje, ki ga predstavljajo izpadi ali okvare nujnih sistemov in kontrol, vključno z informacijskimi sistemi (v nadaljevanju: »IT«), lahko vplivajo na vse finančne instrumente. Poslovno tveganje, zlasti tveganje, da se podjetje vodi nepopolno ali slabo, lahko prav tako vpliva na delničarje ali investitorje takega podjetja. Kadrovske in organizacijske spremembe lahko močno vplivajo na tovrstna tveganja, pri čemer operativno tveganje na splošno ni opazno zunaj organizacije.

11. Nasprotja interesov

Pri običajnem poslovanju so lahko Banka in z njo povezane družbe izpostavljene različnim dejanskim in potencialnim nasprotjem interesov, torej interesom, ki so lahko v nasprotju z interesi stranke ali pa so interesi ene stranke Banke v nasprotju z interesi druge stranke Banke.

3. del: Produkti in investicije

Nakup ali prodaja finančnega instrumenta je povezana z več vrst stroškov (vključno s stroški in provizijo za transakcijo). Ti stroški lahko bistveno zmanjšajo ali celo izničijo možnost morebitnega dobička stranke, ki bi ga sicer utegnili doseči stranka iz poslov s finančnimi instrumenti. Če pri izvršitvi naročila stranke sodelujejo dodatni domači ali tuji udeleženci trga finančnih instrumentov, med drugim domači borzni posredniki ali posredniki na tujih trgih, mora stranka upoštevati, da je lahko stranka obremenjena tudi s plačilom borzno-posredniške provizije, zneskom nadomestila in drugimi stroški, zlasti (a ne izključno le) stroški tretjih oseb. Poleg navedenih stroškov, ki so neposredno povezani s transakcijo s finančnim instrumentom (»neposredni stroški«), mora stranka upoštevati tudi vse naknadne stroške in nadomestila (»na primer nadomestilo za izvedbo skrbniških storitev«). Pred investiranjem svetujemo stranki, da se pouči o vseh dodatnih stroških in nadomestilih, ki nastanejo v povezavi z nakupom, skrbništvom ali prodajo finančnega instrumenta.

Če stranka v poslu s finančnim instrumentom zagotovi zavarovanje, je od vrste transakcije in kraja trgovanja odvisno, kako se bo zavarovanje obravnavalo. Zavarovanje stranke se lahko obravnava različno, in sicer v odvisnosti od tega, ali trguje na organiziranem trgu, kjer veljajo pravila borze in s transakcijo povezane kliniške hiše, ali pa se trgovanje izvaja zunaj borze. V nekaterih primerih zaradi neločevanja med sredstvi stranke in sredstvi udeleženca, ki za račun stranke opravlja posle za stranko prek drugega udeleženca trga finančnih instrumentov, obstaja tveganje, da stranka na začetku trgovanja s finančnim instrumentom ne bo mogla

uveljvati svojih pravic in upravičenj iz naslova zagotovljenega zavarovanja, oziroma tveganje, da bo stranka navedene pravice in upravičenja med trgovanjem s finančnim instrumentom izgubila. Čeprav se trgovanje izkaže za donosno, pa ni zagotovljeno, da bo stranka dobila povrnjena vsa sredstva, ki jih je položila pri udeležencu trga finančnih instrumentov z namenom zavarovanja posla.

Banka svetuje stranki, da se pozanima o načinu obravnave zavarovanja, ki ga stranka zagotovi za zavarovanje posla, in da se seznanj s pravnim varstvom, ki je v poslu zagotovljeno denarnim sredstvom ali drugemu premoženju stranke, ki ga stranka zagotovi kot zavarovanje (gre zlasti za primere plačilne nesposobnosti ali stečaja katerega koli udeleženca posla). Morebitna vprašanja v zvezi s povračili v poslih izgubljenih denarnih sredstev ali premoženja lahko urejajo tudi zakonodaja ali lokalni predpisi.

1. Delnice in druge vrste lastniških vrednostnih papirjev

Delnice so izpostavljene vsem glavnim vrstam tveganj, ki so navedene v 2. delu tega dokumenta. Poleg navedenih tveganj obstaja pri delnicah tudi tveganje nestanovitnosti ali težav v sektorju podjetja. Če podjetje ni uvrščeno na borzo in se z njegovimi delnicami ne trguje na borzi ali pa je uvrščeno na borzo in se z njegovimi delnicami trguje redko, je lahko prisotno tudi likvidnostno tveganje, zaradi česar je lahko delnice včasih zelo težko prodati.

1.1. Navadne delnice

Navadne delnice so delnice, ki dajejo njihovim imetnikom pravico do udeležbe pri upravljanju družbe (pravico glasovati na skupščini družbe za predlagane sklepe), pravico do dela dobička (dividenda) in pravico do ustreznega dela preostalega premoženja po likvidaciji ali stečaju družbe, medtem ko investitor v navadne delnice ne more od izdajatelja delnice zahtevati vračila vložka (povračila investicije v nakup delnice). Investicije v navadne delnice nimajo zajamčenega donosa, pri likvidaciji izdajatelja pa so navadni delničarji med zadnjimi, ki so upravičeni do poplačila iz kapitala in morebitnih presežnih sredstev izdajatelja, kar lahko privede do izgube prejšnjega dela ali celotnega vložka (investicije v nakup delnice).

1.2. Prednostne delnice

V nasprotju z navadnimi delnicami imajo delničarji prednostnih delnic običajno pravico do fiksne dividende, ki ni odvisna od uspešnosti izdajatelja, zato so manj tvegana oblika investicije kot navadne delnice. Prednostne delnice po navadi delničarjem ne dajejo pravice glasovati na skupščinah izdajatelja, toda v primeru, da gre izdajatelj v stečaj, imajo imetniki prednostnih delnic prednost pri poplačilu iz morebitnih presežnih sredstev izdajatelja pred navadnimi delničarji.

2. Potrdila o lastništvu

Potrdila o lastništvu (ameriška potrdila o lastništvu, globalna potrdila o lastništvu itd., v nadaljevanju skupaj poimenovana kot »**potrdila o lastništvu**«) so prenosljiva potrdila, ki jih praviloma izda banka in predstavljajo določeno število delnic v podjetju, s katerimi se trguje na lokalni borzi izdajatelja ali na borzi v tujini. Prisotna tveganja se nanašajo na delnico samo in na banko, ki izda potrdilo. Poleg tega obstajajo bistvene razlike med pravicami imetnikov potrdil o lastništvu in pravicami imetnikov delnic izdajatelja, ki jih predstavljajo potrdila o lastništvu. Pogodba o potrdilih o lastništvu določa pravice in odgovornosti depozitarja (kot izdajatelja potrdil o lastništvu), izdajatelja delnic, ki jih predstavljajo potrdila o lastništvu, in imetnika potrdil o lastništvu in se lahko razlikujejo od pravic imetnikov delnic. Na primer, izdajatelj delnic, ki jih predstavljajo potrdila o lastništvu, lahko izvede izplačila imetnikom delnic, imetnikom potrdil o lastništvu pa ne. Vse razlike med pravicami imetnikov potrdil o lastništvu in imetnikov delnic izdajatelja, ki jih predstavljajo potrdila o lastništvu, so lahko pomembne in lahko bistveno in negativno vplivajo na vrednost potrdil o lastništvu. Potrdila o lastništvu, ki predstavljajo delnice izdajateljev s sedežem v tujih pravnih sistemih (zlasti v pravnih sistemih nastajajočih trgov), vsebujejo tudi tveganja, povezana s trgi finančnih instrumentov v pravnih sistemih.

3. Nakupni boni – »warrant«

Nakupni boni so časovno omejena pravica do nakupa delnic, zadolžnic ali obveznic, ki jo je mogoče uveljavljati do izdajatelja osnovnega finančnega instrumenta. Razmeroma majhno gibanje cene osnovnega finančnega instrumenta lahko povzroči nesorazmerno veliko gibanje cene nakupnega bona, bodisi ugodno bodisi neugodno. Cene nakupnih bonov so zato lahko nestanovitne.

Pravica do vpisa katerega koli finančnega instrumenta, ki izhaja iz nakupnega bona, je vsekakor časovno omejena, zato postane investicija ničvredna, če investitor pravice ne uveljavi do določenega roka.

Če se nakupne pravice uveljavijo, se lahko od imetnika nakupnega bona zahteva, da izdajatelju plača dodatne zneske (v višini, ki je enaka ali blizu vrednosti sredstev, na katere se bon nanaša). Z uveljavitvijo nakupnega bona pridobi imetnik nakupnega bona vse pravice in tveganja iz naslova lastništva osnovnega finančnega instrumenta. Nakupni boni so lahko izpostavljeni vsem glavnim vrstam tveganj, ki so opisane v 2. delu.

Banka svetuje stranki, da nakupnega bona ne kupi, če ni pripravljena utrpeti izgube vsega denarja, ki ga

investira, vključno s plačano provizijo ali drugimi stroški transakcije.

Tudi nekateri drugi instrumenti se imenujejo boni ('warrant'), vendar so dejansko opcije (na primer opcija za pridobitev vrednostnega papirja, s katero se trguje na organiziranem trgu in jo je mogoče uveljaviti v razmerju do osebe, ki ni izdajatelj osnovnega instrumenta). Navedeni instrumenti so opisani v točki o opcijah.

4. Instrumenti denarnega trga

Instrumenti denarnega trga so kot drugi dolžniški instrumenti izpostavljeni glavnim vrstam tveganj, navedenim v 2. delu tega dokumenta, zlasti kreditnemu in obrestnemu tveganju.

5. Dolžniški instrumenti/obveznice/zadolžnice

Vsi dolžniški instrumenti so potencialno izpostavljeni glavnim vrstam tveganj, ki so navedene v 2. delu, zlasti kreditnemu in obrestnemu tveganju.

Dolžniški vrednostni papirji so lahko izpostavljeni tveganju zaradi izdajateljeve nezmožnosti plačila glavnice in/ali obresti, njihove vrednosti pa se lahko spremenijo tudi zaradi sprememb obrestnih mer, tržne zaznave kreditne sposobnosti izdajatelja, splošne likvidnost trga in drugih ekonomskih dejavnikov. Ko se obrestne mere zvišajo, lahko pričakujemo, da se bo vrednost dolžniških vrednostnih papirjev zmanjšala. Prenosljivi dolžniški vrednostni papirji s fiksno kuponsko obrestno mero z daljšo dospelostjo/nizjimi kuponi so po navadi občutljivejši za gibanje obrestnih mer kot tisti s krajšo dospelostjo/višjimi kuponi.

6. Enote kolektivnih naložbenih podjemov

Kolektivni naložbeni podjem, razen podjema zaprtega tipa, je vzajemni sklad⁵ ali investicijska družba⁶, katere namen je skupinsko nalaganje kapitala, ki ga zagotavlja javnosti in ki deluje po načelu razpršitve tveganja, in enote, ki se na zahtevo njihovega imetnika odkupijo oziroma izplačajo neposredno ali posredno iz premoženja tega podjema.

Investicijski kupon je vrednostni papir, katerega izdajatelj je družba za upravljanje, ki se glasi na eno ali več enot premoženja vzajemnega sklada in ki daje imetniku investicijskega kupona pravico od družbe za upravljanje zahtevati izplačilo vrednosti enot premoženja vzajemnega sklada, na katere se glasi investicijski kupon, ter pravico do izplačila sorazmernega dela likvidacijske mase pri likvidaciji vzajemnega sklada.

Kolektivni naložbeni podjem in naložbe, ki jih zajemajo (v nadaljevanju skupaj: »naložbeni podjem«), so potencialno izpostavljeni vsem glavnim vrstam tveganj, ki so navedene v 2. delu tega dokumenta.

Obstaja mnogo različnih vrst kolektivnih naložbenih podjemov. Na splošno gre pri kolektivnih naložbenih podjemih za dogovor, ki številnim investitorjem omogoča, da združijo svoja sredstva, ki jih nato strokovno upravlja neodvisni upravitelj. Investicije po navadi zajemajo instrumente denarnega trga ter dolžniške in lastniške vrednostne papirje, vendar lahko – odvisno od vrste naložbenega podjema – vključujejo tudi izvedene finančne instrumente, nepremičnine ali katera koli druga sredstva. Naložbe, ki so predmet naložbenega podjema, so lahko izpostavljene tveganjem, zato se investitorjem svetuje, da preverijo, ali naložbeni podjem zajema več različnih naložb in s tem se tveganje porazdeli.

Tveganje kolektivnih naložbenih podjemov je mogoče zmanjšati, ker lahko ustrezna diverzifikacija v kolektivnem naložbenem podjemu zmanjša vpliv spremembe vrednosti posamezne naložbe na celotno donosnost naložbenega podjema. Kljub razpršitvi tveganja lahko pride do padca ali povišanja vrednosti naložbenega podjema.

Oceno vrednosti kolektivnega naložbenega podjema po navadi nadzoruje upravitelj sklada ali investicijski svetovalec, ki upravlja kolektivni naložbeni podjem (odvisno od primera). Ocene vrednosti se izvajajo skladno s pogoji, ki veljajo za kolektivni naložbeni podjem in lahko temeljijo na nerevidiranih finančnih izkazih kolektivnega naložbenega podjema in vseh pripadajočih poročilih. Te ocene so lahko predhodni izračuni vrednosti čistega premoženja kolektivnih naložbenih podjemov. Kolektivni naložbeni podjem lahko zajema več vrst investicij, ki so nelikvidne ali se z njimi ne trguje aktivno in za katere je težko zanesljivo določiti ceno. Posledično lahko upravitelj sklada ali investicijski svetovalec upošteva različne vrednosti posameznih naložb, zajetih v kolektivnem naložbenem podjemu. Negotovost pri ocenjevanju vrednosti sredstev v kolektivnih naložbenih podjemih lahko negativno vpliva na vrednost čistega premoženja kolektivnega naložbenega podjema, zlasti če se presoja v zvezi z oceno vrednosti izkažejo za netočne.

Upravitelji sklada ali investicijski svetovalci, ki upravlja kolektivni naložbeni podjem, lahko (med drugim)

⁵ Vzajemni sklad je investicijski sklad, oblikovan kot ločeno premoženje, ki je razdeljeno na enote, katerih vrednost je na zahtevo imetnika izplačljiva iz tega premoženja, in ki ga upravlja družba za upravljanje.

⁶ Investicijska družba je investicijski sklad, organiziran kot delniška družba s sedežem v RS, katere osnovni kapital je razdeljen na delnice istega razreda, ki so prosto prenosljive in s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev.

uporabljajo strategije, kot so termimska prodaja brez pokritja (kratka prodaja), vzvod, posojanje in izposojanje vrednostnih papirjev, naložbe s slabšo bonitetno oceno ali težko unovčljive naložbe, nekriti opcijski posli, opcije in terminski posli ter valutni posli, od katerih lahko vsak v določenih okoliščinah okrepi vpliv neugodnih tržnih gibanj in poveča izgube podjema. Kolektivni naložbeni podjem lahko vključuje investicije na trgih, ki so nestanovitni in/ali nelikvidni in v katerih je težko ali drago odpreti ali zapreti pozicijo. Donosnost posameznega kolektivnega naložbenega podjema in naložb, ki so njegov sestavni del, je odvisna od tega, kako uspešen je upravitelj kolektivnega naložbenega podjema pri izbiri in upravljanju posamezne naložbe kolektivnega naložbenega podjema.

Poleg tega je unovčenje investicije v kolektivni naložbeni podjem pogosto omejeno skladno s pogoji, ki veljajo za podjem. Mogoče je, da za kolektivni naložbeni podjem ne obstaja sekundarni trg, zato je lahko investicija v tak podjem (zelo) nelikvidna.

7. Izvedeni finančni instrumenti, vključno z opcijami, terminskimi posli, posli zamenjave, terminskimi pogodbami, izvedenimi finančnimi instrumenti za prenos kreditnega tveganja in finančnimi pogodbami na razliko

Tveganja, navedena v nadaljevanju, lahko nastanejo v povezavi z vsemi vrstami izvedenih finančnih instrumentov, ne glede na to, ali gre za olistinjeni produkt (kot na primer certifikat) ter ali so posli sklenjeni na organiziranem trgu ali na neorganiziranem trgu.

Izvedeni finančni instrument je instrument, katerega vrednost izhaja iz vrednosti osnovnega instrumenta. Namesto da bi trgovali ali menjali samo osnovni instrument, se sklene pogodba za izmenjavo denarja, sredstev, finančnega instrumenta ali druge vrednosti na podlagi osnovnega instrumenta, in sicer na določen datum v prihodnosti. Za pridobitev izvedenega finančnega instrumenta se lahko plača tudi premija.

Pri investiranju v izvedene finančne instrumente je pogosto mogoče pridobiti finančni vzvod, kar pomeni, da lahko majhen polog ali vplačilo privede do velike izgube (ki je lahko večja od osnovnega vložka) ali dobička. Iz navedenega sledi tudi, da lahko relativno majhna sprememba v ceni osnovnega instrumenta povzroči razmeroma veliko večje gibanje vrednosti izvedenega finančnega instrumenta. Posamezni izvedeni finančni instrumenti so povezani tudi zahtevo po vplačilu kritja, kar pomeni, da bo morala stranka z gotovino pokriti morebitne izgube, ki jih je utrpela pri posameznih z Banko sklenjenih poslih, sicer stranka tvega, da Banka na podlagi enostranske odločitve prekine oziroma realizira transakcijo. Finančni vzvod in zahteva po kritju pri nekaterih izvedenih finančnih instrumentih hkrati dodatno povečata tveganja, katerim je investitor izpostavljen pri naložbah v tovrstne instrumente.

Obstaja veliko različnih vrst izvedenih finančnih instrumentov, pri čemer so opcije, terminski posli in posli zamenjave najpogostejši. Investitor, ki investira v izvedene finančne instrumente, pogosto prevzame visoko stopnjo tveganja, zato je treba naložbe v izvedene finančne instrumente sklepati previdno, zlasti (a ne izključno le) v primeru, da je investitor manj izkušen oziroma se ni pripravil izpostavljati večjim tveganjem oziroma ima na razpolago manjšo količino kapitala za investiranje.

Če je izvedena transakcija še posebno obsežna ali če je trg nelikviden (kar velja pri mnogih izvedenih finančnih instrumentih), je lahko nemogoče izvesti transakcijo ali zapreti pozicijo po ugodni ceni.

Izvedeni finančni instrumenti, s katerimi se trguje na borzi, so izpostavljeni tveganjem zaradi borznega trgovanja na splošno, vključno z zahtevo po vplačilu kritja. Izvedeni finančni instrumenti, s katerimi se trguje zunaj borze, so lahko prenosljivi vrednostni papirji ali dvostranske pogodbe, s katerimi se trguje na prostem trgu. Čeprav se lahko s temi oblikami izvedenih finančnih instrumentov trguje različno, je lahko v obeh primerih prisotno kreditno tveganje izdajatelja (pri prenosljivih vrednostnih papirjih) ali nasprotne stranke (pri dvostranskih pogodbah) in kot za vsako pogodbo veljajo tudi zanje posebni pogodbeni pogoji. Pri dvostranskih pogodbah je zlasti mogoče, da nasprotna stranka ni zavezana zapreti ali likvidirati svoje pozicije, zato se lahko zgodi, da investitor ne bo mogel prekiniti pogodbe, ki ustvarja izgubo. Značilnosti posla z izvedenim finančnim instrumentom, s katerim se trguje zunaj organiziranega trga, so dogovorjene ob vsaki sklenitvi posla na individualni ravni. Ker pogoji transakcije niso standardizirani in ne obstaja centraliziran vir cen (kot pri instrumentih, s katerimi se trguje na borzi), je včasih transakcije težko ovrednotiti. Različne formule in finančne predpostavke lahko dajo različne vrednosti, različne finančne organizacije pa lahko navajajo različne cene za isto transakcijo. Poleg tega se vrednost izvedenega finančnega instrumenta, s katerim se trguje zunaj borze, lahko sčasoma spreminja, pri čemer lahko nanjo vpliva veliko dejavnikov, med katerimi so tudi preostala dospelost, tečaj, nestanovitnost cene in prevladujoče obrestne mere.

Izvedeni finančni instrumenti se lahko uporabljajo za špekulativne namene ali kot zavarovanje drugih investicij ali obvladovanje ekonomskih tveganj. Stranki svetujemo, da se pozanimajo o značilnostih posameznih vrst izvedenih finančnih instrumentov in iz teh instrumentov izhajajočih ter s temi instrumenti povezanih obveznostih (npr. okoliščine, v katerih je stranka zavezana prevzeti ali izročiti osnovno sredstvo in – pri opcijah – datum zapadlosti, omejitve glede časa izvršitve ter pogoji in način izvršitve opcije). V nekaterih primerih lahko borza ali klirinška družba spremeni določila neizpolnjenih pogodb (vključno z izvršilno ceno pri opcijskem poslu), ki ustrezajo spremembam osnovnega instrumenta.

Pri gibanju cene osnovnega instrumenta in izvedenega finančnega instrumenta, ki se na ta osnovni instrument

glasi, lahko pride do razhajanj. Za terminsko pogodbo, ki se nanaša na opcijo, lahko na primer veljajo omejitve cene, za opcijo samo pa ne. Če ni cene osnovnega instrumenta, je včasih težko oceniti "pošteno" vrednost izvedenega finančnega instrumenta.

Navedene točke v zvezi z različnimi vrstami izvedenih finančnih instrumentov ne veljajo samo za navedene izvedene finančne instrumente, ampak tudi širše, za izvedene finančne instrumente na splošno. Vsi izvedeni finančni instrumenti so potencialno izpostavljeni glavnim vrstam tveganja, navedenim v 2. delu, zlasti tržnemu tveganju, kreditnemu tveganju in vsem posebnim panožnim tveganjem, povezanim z osnovnim sredstvom.

7.1. Terminske pogodbe, (sintetični) terminski posel in dogovor o terminski obrestni meri

Terminske pogodbe, (sintetični) terminski posli in dogovor o terminski obrestni meri (vsi navedeni spadajo v kategorijo izvedenih finančnih instrumentov) zajemajo obveznost sklenitve, prevzema ali izročitve dogovorjenega osnovnega instrumenta ali denarne poravnave na datum v prihodnosti. Pri trgovanju s (sintetičnimi) terminskimi posli in pogodbami je pogosto mogoče pridobiti finančni vzvod, terminske transakcije pa lahko vključujejo tudi pogojno obveznost, zlasti zahtevo glede kritja.

7.2. Opcije

Z nakupom opcije investitor pridobi pravico, ne pa tudi obveznost, od izdajatelja opcije kupiti (v primeru izdaje nakupne opcije) oziroma izdajatelju prodati (v primeru izdaje prodajne opcije) osnovni instrument na vnaprej določen ali določljiv dan in po vnaprej določeni (izvršilni) ceni.

Nakup opcije je manj tvegan kot prodaja opcije, saj lahko izguba pri nakupu opcije znaša največ toliko kot premija, povečana za provizijo ali druge stroške transakcije. Nekateri opcijski trgi delujejo na osnovi kritja, tako da kupci ne plačajo celotne premije za opcijo v času, ko jo kupijo. V tem primeru se lahko od stranke naknadno zahteva, da plača kritje za opcijo do višine premije, če tega ne stori, se lahko pozicija stranke zapre ali likvidira tako kot terminska pozicija. Kadar stranka izda opcijo, je povezano tveganje veliko večje kot pri nakupu opcije. Če želi stranka ohraniti svojo pozicijo, se lahko zgodi, da bo morala poravnati obveznosti, ki izhajajo iz opcije, pri čemer pa lahko utрпи izgubo, ki bistveno presega prejeto premijo. Z izdajo opcije namreč stranka sprejme pravno obveznost nakupa ali prodaje osnovnega instrumenta pod pogojem, da upravičenec iz opcije to uveljavlja v roku za uveljavitev opcije, in sicer neodvisno od tega, za koliko se je tržna cena osnovnega instrumenta oddaljila od izvršilne cene, dogovorjene v opciji.

Če je stranka že imetnik osnovnega instrumenta, za katerega je sklenila pogodbo o izdaji prodajne opcije (kar je znano kot "krita nakupna opcija"), je tveganje manjše. Če stranka ni imetnik osnovnega instrumenta (kar je znano kot »nekrita nakupna opcija«), je lahko tveganje neomejeno. Za nakupno opcijo velja, da je (»in-the-money«), kadar je izvršilna cena nižja od tržne cene osnovnega instrumenta. Za prodajno opcijo velja, da je (»in-the-money«), kadar je izvršilna cena višja od tržne cene osnovnega instrumenta. Tudi pri unovčenju opcije (»in-the-money«) lahko investitor realizira negativen donos, in sicer kadar je vrednost unovčene opcije nižja od stroškov, ki jih je imel kupec s sklepanjem transakcije v zvezi z opcijo (premija, druga nadomestila in stroški). V nekaterih primerih se instrumenti, ki zagotavljajo možnost izvršitve nakupa ali prodaje osnovnega instrumenta do tretje osebe (do osebe, ki ni prvotni izdajatelj tega osnovnega sredstva), imenujejo 'warrant'. S tovrstnimi instrumenti se trguje na organiziranem trgu (borzi) ali zunaj organiziranega trga in vsebujejo podobna tveganja kot opcije.

Obstaja več vrst opcij glede na možnost izvršitve opcije, med njimi ameriška opcija (možnost izvršitve na kateri koli dan v obdobju do zapadlosti opcije), evropska (samo na dan, določen kot dan zapadlosti opcije) in bermudska (samo na vnaprej določene dneve v obdobju do zapadlosti opcije). Nakup evropskih ali bermudskih opcij lahko prinaša dodatno tržno tveganje, ker je lahko izvršilna cena pod/nad tržno ceno (t. i. »in-the-money«) (pretežen) del časa, ne pa tudi na dan oziroma dneve na katere ima investitor pravico do uveljavitve opcije.

V primeru, da je stranka potencialni izdajatelj opcije, je treba upoštevati način, kako vrsta opcije vpliva na terminski plan potencialnih obveznosti stranke za plačilo oziroma izročitev osnovnega instrumenta, ki izhajajo iz opcije. Kot izdajatelj evropske opcije lahko stranka terminski plan vseh obveznosti za plačilo oziroma izročitev osnovnega instrumenta predvidi. Če ne pride do predčasne prekinitve razmerja, nastalega s sklenitvijo pogodbe o ustanovitvi opcije, poravnava pred datumom zapadlosti ni potrebna. Kot izdajatelj ameriške opcije pa mora biti stranka pripravljena izpolniti morebitne obveznosti za plačilo oziroma izročitev osnovnega instrumenta kadarkoli v obdobju do zapadlosti opcije.

7.3. Pogodbe na razliko

Določeni izvedeni finančni instrumenti se imenujejo pogodbe na razliko. To so lahko opcije ali terminskimi posli na borzni indeks, valutno in obrestno zamenjavo. V nasprotju s terminskimi posli in posli, katerih predmet so opcije (ki se lahko – glede na pogoje – poravnajo z gotovino ali izročitvijo osnovnega instrumenta) se lahko te pogodbe poravnajo samo z denarno poravnavo. Naložba v pogodbo na razliko prinaša enaka tveganja kot naložba v zvezi s terminskim poslom ali opcijo. Transakcije s pogodbami na razliko lahko zajemajo tudi pogojno obveznost.

7.4. Naložbeni certifikati

Naložbeni certifikati investitorjem omogočajo zasledovanje gibanja cen različnih osnovnih finančnih instrumentov (delnic, indeksov, obveznic ...), vendar je investitor poleg tveganju do posameznega finančnega instrumenta izpostavljen tudi tveganju do izdajatelja certifikata. Izdajatelj certifikatov so večinoma velike investicijske banke, ki z omenjenimi instrumenti trgujejo na organiziranem trgu (borzi). Lastniki naložbenih certifikatov, v nasprotju z imetniki osnovnih finančnih instrumentov, nimajo nobenih pravic, ki bi izvirale iz naslova lastništva osnovnega instrumenta (na primer pravice do dividende). Imetniki certifikatov so upravičeni do nekaterih izplačil ob določenih pogojih, ki so vnaprej opredeljeni v prodajnem prospektu. Obstaja več vrst certifikatov, kot na primer udeležbeni certifikati, certifikati s finančnim vzvodom, certifikati, ki zasledujejo nadpovprečno donosnost, certifikati z zavarovano glavnico in druge vrste certifikatov, ki se med seboj razlikujejo glede na obseg in vrsto tveganj, katerim je investitor izpostavljen.

7.5. Posli zamenjave – »swap«

Pogodba o zamenjavi je izvedeni finančni instrument, pri katerem stranki zamenjata en denarni tok za drugega (pri valutni zamenjavi se hkrati dogovorita še za obratni denarni tok z datumom v prihodnosti, ob zapadlosti valutne zamenjave), ki ju izračunata glede na »osnovni instrument« (najobičajnejši so valutna zamenjava – FX swap, zamenjava obrestnih mer – IRS, osnovni instrument pa je lahko tudi indeks, blago ali drugo). Pogodba o zamenjavi se lahko uporabi v kombinaciji z opcijo. Opcije na zamenjavo (»swaption«) so transakcije, na podlagi katerih kupec v zameno za plačilo premije pridobi pravico, da do dogovorjenega datuma ali na dogovorjeni datum sklene predhodno dogovorjeno pogodbo o zamenjavi. Obrestne »kapice«, »dna« in »ovratnice« stranki omogočajo, da se v zameno za plačilo ali prejem premije zaščiti ali izpostavi nihanju vrednosti ali nivoju osnovnega instrumenta. Pri trgovanju z izvedenimi finančnimi instrumenti, s katerimi se ne trguje na borzi (vključno s posli zamenjave), je stranka močno izpostavljena tudi t. i. »tveganju nasprotne stranke«, torej tveganju in nemožnosti nasprotne stranke izpolniti zapadle obveznosti, ki izhajajo iz finančnega instrumenta. Obseg trgovanja s finančnimi instrumenti zamenjav se je v zadnjih letih močno povečal in postal za nekatere osnovne instrumente likvidnejši, mnoge banke in investicijsko bančna podjetja delujejo kot principalni in posredniki ter uporabljajo standardizirano dokumentacijo o zamenjavah, vendar kljub temu ni mogoče zagotoviti, da bo likviden sekundarni trg obstajal ob katerem koli času za kateri koli posamezen posel zamenjave.

8. Sestavljeni finančni instrumenti/košare

Vsi sestavljeni finančni instrumenti, kot so na primer obveznice z nakupnimi boni, strukturirani depozit, vezan na valutni par, strukturirani depozit, vezan na ceno blaga, so izpostavljeni tveganju vseh finančnih instrumentov, iz katerih so sestavljeni. Pri tovrstnih finančnih instrumentih je prisotno večje tveganje kot na splošno pri posameznem instrumentu (negativni vplivi posameznih vrst tveganj, ki izhajajo iz posameznega dela sestavljenega finančnega instrumenta, se namreč lahko pojavijo hkrati in skupaj), čeprav lahko nekateri sestavljeni instrumenti vključujejo elemente za omilitev nekaterih tveganj, na primer instrumenti z zaščito glavnice. Pri strukturiranem depozitu na valutni par ali na ceno blaga lahko investitor ob zapadlosti takega instrumenta dobi manj, kot je prvotno investiral (razen v primeru zaščite glavnice), maksimalna izguba pa je omejena na višino vložka. Na vrednost košare produktov, kot so delnice, indeksi itd., lahko vpliva število in kakovost referenčnih instrumentov, ki jih košara vsebuje. Spremembe vrednosti posameznega referenčnega instrumenta v košari na splošno bolj vplivajo na vrednost košare, če košara vsebuje manjše število različnih referenčnih instrumentov ali pa večji delež posameznega referenčnega instrumenta. Poleg tega je v primeru, da so referenčni instrumenti v košari skoncentrirani v določeni panogi, vrednost take košare bolj odvisna od ekonomskih, finančnih in drugih dejavnikov, ki vplivajo na to panogo, kot pa če košara vsebuje referenčne instrumente iz več panog.

4. del: informacije o ravnanju s finančnimi instrumenti in Denarnimi sredstvi stranke

Banka vodi finančne instrumente in denarna sredstva stranke, s katerim Banka razpolaga bodisi v svojem imenu in za račun strank bodisi v imenu in za račun strank in ki jih je pridobila pri opravljanju investicijskih oziroma pomožnih investicijskih storitev za stranke (v nadaljevanju skupaj: »**vođenje finančnih instrumentov in denarnih sredstev strank**«), v skladu s pravili skrbnega ravnanja s finančnimi instrumenti in denarnim dobroimetjem strank, navedenimi v ZTFI.

V primeru borznega posredovanja, vodenja računov nematerializiranih vrednostnih papirjev, zbirne hrambe vrednostnih papirjev, izdanih kot pisne listine, gospodarjenja s sredstvi strank in skrbniških storitev, Banka vodi finančne instrumente in denarna sredstva stranke v skladu z določili s stranko v ta namen sklenjene pogodbe o borznem posredovanju, pogodbe o vodenju računov nematerializiranih vrednostnih papirjev, pogodbe o zbirni

hrambi vrednostnih papirjev, izdanih kot pisne listine, pogodbe o gospodarjenju s sredstvi strank in pogodbe o zagotavljanju skrbniških storitev ter notranji akti Banke. Vse pravice in upravičenja stranke v zvezi s finančnimi instrumenti in denarnimi sredstvi stranke, ki gredo stranki pri opravljanju v tem odstavku navedenih storitev, zlasti (a ne izključno le) pravica stranke do razpolaganja s finančnimi instrumenti, ki so predmet nakupnega posla, oziroma pravica do razpolaganja stranke s kupnino, pridobljeno iz naslova prodajnega posla, oziroma z zneskom neizkoriščenega predujma (danega Banki za izvršitev nakupnega naročila), pravice stranke do izročitve Banki v gospodarjenje izročeni sredstev stranke ter pravica do donosov iz naslova upravljanja finančnih instrumentov stranke, so natančneje urejene v prej navedenih pogodbah.

Banka pri Banki Slovenije odpre poseben denarni račun, prek katerega sprejema vplačila in opravlja izplačila iz poslov, ki jih je sklenila za račun stranke, in vodi denarno dobroimetje stranke. Banka v zvezi s vsakim denarnim računom strank vodi evidenco. Banka prek posebnega denarnega računa stranke ne sme sprejemati vplačil in opravljati izplačil iz poslov, ki jih je sklenila za svoj račun. Banka vodi finančne instrumente in denarna sredstva stranke ločeno od finančnih instrumentov in denarnih sredstev Banke. Banka za račun in v imenu stranke pri centralnem depozitarju vodi račun nematerializiranih finančnih instrumentov. Banka na hišni račun ne sme prenesti finančnih instrumentov, katerih imetnik je stranka oziroma ki jih je pridobila za račun stranke, razen če za tak prenos obstaja veljavni pravni temelj. Banka finančnih instrumentov, katerih imetnik je, ne sme voditi na računu stranke, ki ga vodi sama. Banka za račun stranke vodi trgovalni račun stranke, račun gospodarjenja s sredstvi stranke, skrbniški račun ter evidenco stanja in prometa s finančnimi instrumenti in denarnimi sredstvi stranke.

V primeru, da so finančni instrumenti stranke vpisani v centralnem depozitu, jih Banka vodi v skladu s pravili, ki se uporabljajo za ta depo. V primeru, da pravila centralnega depozita omogočajo vodenje računov strank v njem, Banka stranko na to možnost izrecno opozori in ji v zvezi s tem poda vse informacije v obsegu, kot je določen z določili ZTFI. Če stranka zahteva, da se njeni finančni instrumenti vodijo prek njenega računa v centralnem depozitu, Banka v primeru, da je članica tega centralnega depozita, odpre in vodi račun stranke, na katerem so vpisani ti finančni instrumenti, če pa ni članica tega centralnega depozita, v imenu in za račun stranke zagotovi, da član centralnega depozita odpre in vodi račun stranke, pri katerem so vpisani ti finančni instrumenti. V primeru, da Banka vodi finančne instrumente strank v centralnem depozitu za račun strank prek svojega računa v centralnem depozitu ali prek drugega vmesnega poddepozitarja, Banka vzpostavi in vodi poddepo teh finančnih instrumentov (v nadaljnjem besedilu: **»poddepo«**), pri čemer stranki zagotavlja vse pravice in upravičenja v zvezi z razpolaganjem z v poddepo vpisanimi finančnimi instrumenti, skladno z določili ZTFI, pogodbe o opravljanju skrbniških storitev, pogodbe o gospodarjenju s sredstvi strank in pravili poddepoja ter drugimi akti Banke. Stranka, v dobro katere so v poddepoju vpisani finančni instrumenti določene vrste, lahko od Banke, v skladu z določili ZTFI in pravili poddepoja, kadar koli zahteva, da ji izroči finančne instrumente.

5. del: izključitev odgovornosti banke

Banka ne odgovarja za dejanja in/ali za opustitve dejanj katere koli tretje osebe, prek katere se vodijo finančni instrumenti in denarna sredstva stranke (v nadaljevanju: »tretja oseba«), niti za posledice, ki jih stranka utegne utrpeti zaradi nesolventnosti tretje osebe, niti za morebitno neposredno ali posredno nastalo škodo, stroške ali druge obveznosti, ki bi jih stranka utrpela iz tega naslova.

Informacija o razvrščanju strank NLB d.d.

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Trg republike 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Banka) za namen opravljanja investicijskih in storitev in poslov ter pomožnih storitev s finančnimi instrumenti, za katere ima dovoljenje Banke Slovenije, svoje stranke v skladu s **Politiko razvrščanja strank NLB d.d.** razvršča v tri kategorije:

- neprofesionalne stranke
- profesionalne stranke in
- primerne nasprotnne stranke.

Stranka lahko zahteva drugačno obravnavo pisno na naslov: NLB d.d., Pravna pisarna za varovanje zakonitosti poslovanja, Trg republike 2, 1520 Ljubljana. V zahtevi mora stranka izrecno navesti, kakšno obravnavo želi.

1. Profesionalna stranka

je stranka, ki ima ustrezno strokovno znanje in izkušnje, da lahko sama sprejema investicijske odločitve in oceni tveganje, povezano z njimi, in ki je v skladu z 207. do 209. členom Zakona o trgu finančnih instrumentov (Ur.l. RS, št. 67/2007; v nadaljevanju: ZTFI) obravnavana kot profesionalna stranka.

Skladno z ZTFI se za profesionalne stranke štejejo:

- a) osebe, ki morajo pridobiti ustrezno dovoljenje pristojnega nadzornega organa države članice ali tretje države oziroma drugače pridobiti pravico delovati na finančnih trgih, in sicer:
 - kreditne institucije,
 - investicijska podjetja,
 - druge nadzorovane finančne družbe,
 - zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe,
 - kolektivni naložbeni podjetji in družbe za upravljanje teh podjetij,
 - pokojninski skladi in družbe, ki upravljajo te sklade,
 - osebe, ki trgujejo z blagom in izvedenimi finančnimi instrumenti na blago,
 - lokalna podjetja v pomenu, opredeljenem v drugem odstavku 14. člena Zakona o bančništvu (Ur.l. RS 131/06, v nadaljevanju ZBan-1),
- b) velika podjetja, ki na ravni podjetja ustrezajo najmanj dvema od teh meril:
 - bilančna vrednost njihove aktive dosega 20.000.000 EUR,
 - njihovi čisti letni prihodki od prodaje dosega 40.000.000 EUR,
 - vrednost njihovega lastnega kapitala dosega 2.000.000 EUR.
- c) Republika Slovenija in druge nacionalne in regionalne oblasti, osebe javnega prava, ki upravljajo javni dolg, Banka Slovenije in druge centralne banke, mednarodne in nadnacionalne institucije, kot so Svetovna banka, Mednarodni denarni sklad, Evropska centralna banka, Evropska investicijska banka in druge podobne mednarodne organizacije,
- d) drugi institucionalni vlagatelji, katerih redna dejavnost je vlaganje v finančne instrumente, vključno s subjekti, ki se ukvarjajo s sekuritizacijo premoženja ali drugimi posli financiranja.

Profesionalne stranke ne zapadejo v sistem jamstva za terjatve vlagateljev Banke po 461. členu ZTFI. Prav tako Banka ni dolžna preverjati njihovega znanja in izkušenj v skladu z 214. členom ZTFI, saj se zanje domneva, da imajo ustrezna znanja in izkušnje, da so vsi investicijski produkti ter storitve Banke primerni zanje.

Če stranka zahteva višjo raven varstva (profesionalna stranka zahteva neprofesionalno obravnavo), se smiselno spremenijo pogoji poslovanja. Stranke, ki se po samem zakonu štejejo za profesionalne in zahtevajo obravnavo kot neprofesionalne stranke, kljub temu ne zapadejo v sistem jamstva za terjatve vlagateljev Banke (461. člen ZTFI).

2. Neprofesionalna stranka je vsaka druga stranka razen profesionalne.

Banka za namen varstva interesov neprofesionalnih strank tako od stranke kot od potencialne stranke pred začetkom opravljanja posamezne investicijske storitve oziroma nudenja posameznega produkta, razen produktov in pod pogoji iz 215. člena ZTFI, v skladu s Politiko razvrščanja strank NLB d.d. od stranke zahteva informacije o njenem znanju in izkušnjah, pomembnih za posamezno vrsto storitev ali produktov. V primeru storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti ali/in investicijskega svetovanja Banka od stranke zahteva še informacije o njenem finančnem položaju in o njenih naložbenih ciljih. Kljub temu, da Banka na podlagi informacij o stranki ugotovi, da je posamezna investicijska storitev oziroma produkt ustrezen in/ali primeren za stranko, Banka to stranko še vedno obravnava kot neprofesionalno stranko.

Če Banka ugotovi, da posamezna investicijska storitev oziroma produkt ni ustrezen in/ali primeren za neprofesionalno stranko, mora stranko na to opozoriti.

Banka stranko opozarja, da v primeru ko stranka ne želi posredovati informacij ali poseduje samo nepopolne informacije glede svojega znanja in izkušenj ter finančnega položaja in naložbenih ciljev, Banka ne more oceniti, ali je določena investicijska storitev oziroma produkt, primerna za to stranko.

Če neprofesionalna stranka zahteva nižji nivo varstva (profesionalno obravnavo), mora izpolnjevati vnaprej določene kriterije 208. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov (Ur.l. RS št. 67/2007, v nadaljevanju: ZTFI) in pisni zahtevi za drugačno obravnavo predložiti pisno izjavo, da razume posledice izgube varstva pravic, ki jih je imela kot neprofesionalna stranka.

3. Primerna nasprotna stranka po samem zakonu je oseba države članice:

- investicijsko podjetje,
- kreditna institucija,
- zavarovalnica oziroma pozavarovalnica,
- kolektivni naložbeni podjemi UCITS in družbe, ki upravljajo te podjeme,
- pokojninski skladi in družbe, ki upravljajo te sklade,
- druge nadzorovane finančne družbe,
- osebe, katerih redno dejavnost predstavlja poslovanje s finančnimi instrumenti na blago oziroma izvedenimi finančnimi instrumenti na blago za svoj račun, razen če so vključene v skupino, katere osnovna dejavnost je opravljanje investicijskih storitev,
- osebe, ki imajo položaj lokalnega podjetja po drugem odstavku 14. člena ZBan-1.

Poleg naštetih družb lahko Banka brez posebne zahteve stranke razvrsti v kategorijo primerna nasprotna stranka, tudi drugo družbo države članice, ki izpolnjuje vnaprej določene zahteve, ki vključujejo količinske pragove.

Kot primerno nasprotno stranko lahko Banka razvrsti stranko, za katero opravlja transakcije, ki pomenijo posredovanje ali izvrševanje naročila stranke ali poslovanja Banke za svoj račun.

V primerih, ko Banka za primerno nasprotno stranko opravlja tudi ostale investicijske storitve, Banka tako stranko za ostale storitve ustrezno razvrsti med profesionalne ali neprofesionalne stranke.

Za primerne nasprotno stranke Banka ni dolžna upoštevati nekaterih zakonskih določil varnega in skrbnega poslovanja v skladu s 235. členom ZTFI, vključno:

- Banka ni dolžna izvrševati naročil pod najugodnejšimi pogoji za primerne nasprotno stranke (226. – 229. in 231. člen ZTFI),
- Banki ni treba ločeno za vsako primerno nasprotno stranko voditi vseh dokumentov o pogodbah o investicijskih storitvah (sedmi odstavek 202. člena ZTFI),
- določbe o informacijah in tržnih sporočilih (212. člen ZTFI),
- Banka nima pojasnilnih obveznosti do primerne nasprotno stranke (214., 215. in 218. člen ZTFI),
- s primerno nasprotno stranko Banka ni dolžna skleniti pisne pogodbe in ji predložiti splošnih pogojev poslovanja (216. člen ZTFI),
- Banka primerni nasprotni stranki ne poroča o opravljenih poslih (217. člen ZTFI).

Če primerna nasprotna stranka zahteva višji nivo varstva za transakcije oziroma posle s finančnimi instrumenti in pri tem izrecno ne navede, ali bi želela profesionalno ali neprofesionalno obravnavo, jo Banka obravnava kot profesionalno stranko. Če stranka zahteva višjo raven varstva se smiselno spremenijo pogoji poslovanja

OPOZORILO

To obvestilo velja kot pisno opozorilo Banke iz 2. točke prvega odstavka 209. člena ZTFI o varstvu in pravicah strank. Stranka poda izjavo iz 3. točke prvega odstavka 209. člena ZTFI, da se zaveda posledic izgube varstva pravic, če v skladu s Politiko razvrščanja strank NLB d.d. zahteva nižji nivo varstva.

Banka stranko opozarja, da je stranka dolžna Banko sproti obveščati o kakršnikoli spremembi, ki bi lahko vplivala na njeno razvrstitev v posamezno kategorijo.

Informacija o shemi zunajsodnega reševanja sporov

Ta informacija o shemi zunajsodnega reševanja sporov, podana strankam Banke v skladu z določili 295. člena ZTFI, vsebuje pojasnila v zvezi s postopkom obravnave pritožb strank in načinom zunajsodnega reševanja sporov, ki izhajajo iz oziroma so v zvezi s pogodbami in posli, katerih predmet je opravljanje storitev in poslov v zvezi s finančnimi instrumenti in so sklenjeni oziroma se izvajajo med stranko in Novo Ljubljansko banko d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: »**Banka**«).

Banka stranko pred sklenitvijo pogodbenega razmerja ali izvedbo posla, temelječega na **Splošnih pogojih poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana, in Splošnih pogojih skrbniških storitev pri poslovanju s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana** (v nadaljevanju skupaj: »splošni pogoji poslovanja«), neposredno ali posredno prek pooblaščenega seznanji z vsemi elementi sheme zunajsodnega reševanja sporov. Šteje se, da se je stranka seznanila z vsemi elementi sheme zunajsodnega reševanja sporov, če je bila informacija o shemi zunajsodnega reševanja sporov objavljena na vidnem mestu v vseh prostorih, v katerih Banka posluje s strankami, ali priložena splošnim pogojem poslovanja, in če je v dokumentu Informacije o Banki in investicijskih storitvah Banke navedena možnost reševanja pritožb strank v postopku, ki je urejen z notranjimi akti Banke.

Stranka ima pravico ves čas trajanja pogodbenega razmerja, temelječega na teh splošnih pogojih poslovanja, in še 30 dni po njegovem izteku (razen v primeru, da je terjatev stranke v skladu z določili vsakokrat veljavnega obligacijskega zakonika že zastarala), v kateri koli organizacijski enoti Banke vložiti pritožbo, ki predstavlja redno pravno sredstvo, s katerim stranka ugovarja zoper ravnanje Banke v zvezi z izvrševanjem pogodbenega razmerja ali izvedbo posla, temelječega na teh splošnih pogojih poslovanja, ter postavlja zahteve za odpravo in pritožbi zatrtjevanih kršitev v zvezi z izvrševanjem omenjenih pogodbenih razmerij oziroma izvedbo poslov, vključno z odškodninskimi zahtevki.

Pod pojem organizacijska enota Banke sodijo vse poslovalnice v Poslovni mreži Banke, Poslovni sektor skrbništva nad vrednostnimi papirji (v nadaljevanju: »**PSSVP**«), Poslovni sektor za spremljavo poslov zakladništva in investicijskega bančništva (v nadaljevanju: »**SSPZIB**«), Poslovni sektor investicijskega bančništva (v nadaljevanju: »**SIB**«), Poslovni sektor za trgovanje s finančnimi instrumenti (v nadaljevanju: »**STFI**«) in Poslovni sektor za privatno bančništvo (v nadaljevanju: »**SPB**«). V primeru, da je stranka neposredno stopila v stik z Banko v poslovalnici druge pravne osebe, ki je v pogodbenem razmerju z Banko, je pristojen za obravnavo pritožbe SSPZIB oziroma PSSVP oziroma STFI.

Sistem obravnave pritožb strank je dvostopenjski. Na drugi stopnji je za obravnavo pritožb strank pristojen Sektor za koordinacijo poslovne mreže in kontaktni center (v nadaljevanju: »**SKPMKC**«) oziroma v primeru odstopa zadeve tudi SIB ali PSSVP ali STFI.

Stranka ima pravico pritožbo vložiti ustno, po telefonu, pisno ali (pod pogoji iz teh splošnih pogojev poslovanja oziroma prilog k le-tem) na elektronski način, v okviru poslovnega časa delovnega dne Banke. V primeru, da stranka v pritožbi postavi **odškodninski zahtevek**, mora biti pritožba **obvezno vložena pisno**, v nasprotnem primeru niso izpolnjene predpostavke za obravnavo pritožbe. Pisna pritožba se odda v kateri koli poslovalnici Banke (i) v primeru borznega posredovanja obvezno v poslovalnici, kjer je bilo naročilo oddano, ali (ii) v primeru skrbniških storitev v PSSVP ali (iii) v primeru storitev STFI (v STFI), ali se pošlje po pošti, pri čemer se lahko naslovi na: **Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Trg republike 2, 1520 Ljubljana**, ali na določen organizacijski del Banke ali poimensko na določenega zaposlenega.

Pritožba je popolna, če vsebuje naslednje podatke: (i) ime in priimek, datum rojstva, kraj rojstva, ter stalno oziromačasno prebivališče stranke pritožnika in zakonitega zastopnika ali pooblaščenca stranke; (ii) navedba enotne matične številke občana (EMŠO); (iii) podpis stranke oziroma zakonitega zastopnika ali pooblaščenca stranke, če je pritožba pisna; (iv) navedba in obrazložitev pritožbenih razlogov in navedba oziroma postavitev zahtevka za odpravo v pritožbi navedenih kršitev oziroma odškodninskega zahtevka; (v) v primeru pisanje pritožbe mora stranka le-tej obvezno priložiti fotokopije dokumentov, na katere se nanaša pritožba, oziroma fotokopije dokumentov, ki so pomembni za odločitev o pritožbi stranke; (vi) v primeru ustne pritožbe oziroma pritožbe, poslana po elektronski poti, mora stranka obvezno navesti ime dokumenta in registrsko številko dokumenta, na katerega se v pritožbi sklicuje.

V primeru, da je pritožba stranke nepopolna, organizacijska enota Banke v roku, ki ne sme biti daljši od 5 delovnih dni od dneva prejema pritožbe, stranko pozove, da pritožbo ustrezno dopolni. Do dopolnitve pritožbe Banka ne prične z njenim obravnavanjem. Stranka ima tekom pritožbenega postopka pravico dopolniti svojo pritožbo z novimi pritožbenimi razlogi, dejstvi in dokazi, ki ta dejstva dokazujejo, pravico pa ima tudi že vloženo pritožbo spremeniti. Šteje se, da pritožbeni postopek in s tem rok za odločitev o pritožbi prične teči naslednji delovni dan od dneva, ko pristojna organizacijska enota Banke prejme pravilno vloženo in popolno pritožbo

stranke, oziroma od dneva prejema dopolnjene oziroma spremenjene pritožbe (v nadaljevanju: **»dan prejema pritožbe stranke«**).

Organizacijska enota Banke, ki je pristojna za obravnavo pritožbe stranke, je zavezana na pritožbo odgovoriti hitro, vendar najpozneje v roku **10 delovnih dni od dneva prejema pritožbe stranke**. V primeru, da dokončna odločitev organizacijske enote Banke o pritožbi stranke v tem roku ni mogoča, se stranko obvesti o poteku reševanja pritožbe in predvidenem roku rešitve pritožbe, in sicer najpozneje v roku **10 delovnih dni od dneva prejema pritožbe stranke**. Pri mednarodnem poslovanju in na specifičnih področjih poslovanja so roki za odločitev o pritožbi stranke, v skladu s predpisanimi oz dogovorjenimi standardi tovrstnega poslovanja, lahko tudi daljši. V teh primerih organizacijska enota Banke stranko v najkrajšem možnem roku seznanj s prej omenjenimi standardi, poteku reševanja pritožbe in predvidenim rokom odločitve o pritožbi stranke. Ne glede na roke, določene v tem odstavku, mora biti pritožba stranke rešena v roku, ki ni daljši od 3 mesecev **od dneva prejema pritožbe stranke**.

Stranka ima pravico **v roku 8 delovnih dni od dneva prejema odgovora na pritožbo** prve stopnje vložiti ugovor na drugo stopnjo, in sicer obvezno v pisni obliki, pri čemer je druga stopnja zavezana podati odločitev o ugovoru stranke v roku iz prejšnjega odstavka. Banka in stranka lahko ves čas trajanja pritožbenega postopka na I. ali II. stopnji **skleneta poravnavo** glede predmeta spora, opredeljenega v pritožbi stranke.

V primeru, da se stranka ne strinja z v pritožbenem postopku, sprejeto odločitev druge stopnje oziroma v primeru prevzema zadeve s strani SIB ali PSSVP ali STFI, z odločitvijo SIB ali PSSVP ali STFI v zvezi z ugovorom stranke na odločitev prve stopnje, ima stranka pravico predmetni spor reševati v postopku pred Poravnalnim svetom pri Združenju bank Slovenije za zunajsodno reševanje sporov med stranko in banko (v nadaljevanju: **»poravnalni svet«**), in sicer po postopku in na način, določen z vsakokrat veljavnim Aktom o ustanovitvi in delu poravnalnega sveta pri Združenju bank Slovenije za zunajsodno reševanje sporov med stranko in banko (v nadaljevanju: **»Akt o ustanovitvi poravnalnega sveta«**).

Šteje se, da vsebina pritožbe, ne glede na stopnjo pritožbenega postopka, v kateri se nahaja, in vsi podatki, ki se nanašajo na potek pritožbenega postopka, predstavljajo poslovno skrivnost, pri čemer je stranka v primeru kršitve le-te odškodninsko odgovorna Banki.

Vsaka stranka pritožbenega postopka sama trpi stroške, ki so ji nastali zaradi pritožbenega postopka ali v zvezi s pritožbenim postopkom. Banka je na način, kot izhaja iz navodil, v nadaljevanju navedenih primerih upravičena do povračila škode in/ali vseh stroškov, ki so ji nastali zaradi pritožbenega postopka in/ali v zvezi z pritožbenim postopkom, in sicer: (i) v primeru, da stranka umakne pritožbo, je Banka upravičena do povračila vseh stroškov, ki jih je zaradi pritožbenega postopka ali v zvezi s pritožbenim postopkom utrpela do umika pritožbe; (ii) v primeru, da je stranka stroške in/ali škodo povzročila iz malomarnosti ter (iii) v primeru, da je stranka stroške in/ali škodo povzročila naklepno. Vsaka stranka postopka pred poravnalnim svetom krije svoje stroški postopka v skladu z določili Akta o ustanovitvi poravnalnega sveta.

Pravila vodenja poddepoja

1. Uvodne določbe

1.1 Namen in uporaba pravil

Ta pravila se uporabljajo za vodenje poddepoja finančnih instrumentov, ki ga Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: **poddepozitar**) vodi v zvezi s finančnimi instrumenti, ki jih za račun svojih strank vodi preko svojega računa v centralnem depozitu ali vmesnem depozitu.

1.2 Pomeni izrazov

(1) Posamezni izrazi, uporabljeni v teh pravilih, imajo naslednje pomeni:

deponirani finančni instrument ali DFI je finančni instrument:

- (a) katerega zakoniti imetnik je poddepozitar; ali
- (b) v zvezi s katerim ima poddepozitar pravico od zavezanca zahtevati, da za račun poddepozitarja uresničuje pravice iz tega finančnega instrumenta in po njegovem nalogu z njim razpolaga;

zavezanec pomeni, v zvezi s posameznim deponiranim finančnim instrumentom:

- (a) izdajatelja takšnega finančnega instrumenta in vsako drugo osebo, katere obveznosti izhajajo iz tega finančnega instrumenta; ali
- (b) osebo, ki se je zavezala za račun poddepozitarja uresničevati pravice iz tega finančnega instrumenta in po njegovem nalogu z njim razpolagati;

serija DFI pomeni vse DFI istega izdajatelja, ki imajo enake lastnosti in iz katerega izhajajo enake pravice;

pravice iz DFI pomeni, v zvezi s posameznim deponiranim finančnim instrumentom, naslednje pravice poddepozitarja:

- (a) vse pravice, ki jih ima poddepozitar v razmerju do zavezanca iz naslova tega deponiranega finančnega instrumenta ali v zvezi z njim;
- (b) pravico razpolagati z deponiranim finančnim instrumentom oziroma to zahtevati od zavezanca;

DFI stranke pomeni, v zvezi s posamezno stranko, pravice, ki pripadajo stranki v razmerju do poddepozitarja na podlagi DFI, ki se vodijo na njenem računu DFI;

ZTFI pomeni Zakon o trgu finančnih instrumentov (ZTFI, Uradni list RS, št. Ur.l. RS, št. 67/2007);

stranka je oseba, za katero poddepozitar na podlagi pogodbe vodi enega ali več računov DFI;

račun DFI pomeni evidenco deponiranih finančnih instrumentov, ki jo poddepozitar vodi za stranko v skladu s temi pravili;

imetnik pravic pomeni vsako izmed naslednjih oseb:

- (a) stranko;
- (b) osebo, v korist katere je vpisana pravica tretjega na DFI stranke;
- (c) zakonitega zastopnika drugega imetnika pravic; in
- (d) osebo, ki je kot pooblaščenec upravičena zastopati drugega imetnika pravic v razmerju do poddepozitarja;

zastavni upnik je oseba, ki ima zastavno pravico na DFI stranke;

užitek je oseba, ki ima užitek na DFI stranke;

odkupni upravičenec je oseba, ki ima odkupno pravico na DFI stranke;

predkupni upravičenec je oseba, ki ima predkupno pravico na DFI stranke;

upravičenec do prepovedi razpolaganja je oseba, v korist katere je na DFI stranke vpisana prepoved razpolaganja;

pravica tretjega pomeni naslednje pravice tretjih oseb na DFI stranke:

- (a) zastavno pravico;
- (b) užitek;
- (c) odkupno pravico;
- (d) predkupno pravico; in
- (e) prepoved razpolaganja;

enolična identifikacijska številka pomeni:

- (a) za osebo, ki je vpisana v davčni register v Republiki Sloveniji, njeno davčno številko ali za fizično osebo, ki je vpisana v centralni register prebivalstva oziroma pravno osebo, ki je vpisana v poslovni register v Republiki Sloveniji, njeno enotno matično številko (EMŠO) oziroma matično številko pravne osebe; oziroma
- (b) za vsako drugo osebo, lastno identifikacijsko številko, ki jo takšni osebi dodeli poddepozitar v skladu s točko 2.2(4) teh pravil;

transakcija pomeni vsako spremembo stanja DFI na računu stranke ali pravic tretjega na DFI stranke;

(2) Če v teh pravilih za posamezen izraz ni določen drugačen pomen, imajo izrazi, uporabljeni v teh izrazih pomene, kot so opredeljeni v ZTFI.

2. Vodenje poddepoja in opravljanje vpisov v poddepoju

2.1 Evidence, ki jih vodi poddepozitar v zvezi s poddepojem

Poddepozitar vodi v zvezi s poddepojem naslednje evidence:

- (a) evidenco strank in drugih imetnikov pravic;
- (b) evidenco o računih DFI;
- (c) evidenco DFI;

2.2 Evidenca strank in drugih imetnikov pravic

(1) V evidenci strank in drugih imetnikov pravic vodi poddepozitar za vsakega imetnika pravic njegove identifikacijske podatke.

(2) Identifikacijski podatki imetnika pravic so naslednji podatki o imetniku pravic:

- a. fizično osebo:
 - i. ime in priimek;
 - ii. naslov stalnega prebivalšča;
 - iii. datum rojstva;
 - iv. enolična identifikacijska številka;
 - v. podatki o omejitvah (smrt, poslovna nesposobnost); in
 - vi. v primeru, če je imetnik živ in nima poslovne sposobnosti, podatki o zakonitem zastopniku oz. zastopnikih (npr. dveh starših), in sicer za vsakega zakonitega zastopnika:
 - 1. tip zastopnika (roditelj / skrbnik);
 - 2. način zastopanja (skupaj z drugim zastopnikom/ posamično);
 - 3. enolična identifikacijska številka;
- b. za pravno osebo:
 - i. firma (skrajšana firma);
 - ii. poslovni naslov;
 - iii. enolična identifikacijska številka;
 - iv. podatki o osebah, ki so upravičene dajati naloge poddepozitarju v imenu pravne osebe;
 - v. podatki o omejitvah (začetek stečaja ali podobnega postopka)

(3) Identifikacijske podatke o stranki vpiše poddepozitar v evidenco ob odprtju prvega računa DFI, podatke o drugem imetniku pravic pa ob prvem vpisu pravic takšnega imetnika pravic v poddepo.

(4) Če imetnik pravic ni vpisan, in se kljub pridobitvi lastnosti imetnika pravic ni dolžan vpisati, v davčni register v Republiki Sloveniji, mu poddepozitar dodeli lastno identifikacijsko številko, po kateri se takšen imetnik pravic loči od vseh ostalih imetnikov pravic.

(5) Poddepozitar vpiše spremembo identifikacijskih podatkov na podlagi naloga imetnika pravic za spremembo podatkov. Če se spreminjajo podatki, ki jih je poddepozitar pridobil na podlagi izpiska iz uradne evidence ali

druge javne listine, mora biti nalogu priložen nov izpisek iz takšne uradne evidence ali javna listina, iz katere izhaja sprememba podatka.

2.3 Evidenca o računih DFI

2.3.1 Podatki, ki se vodijo v evidenci računov DFI

V evidenci računov DFI vodi poddepozitar naslednje vrste podatkov o vsakem računu DFI:

- (a) podatek o številki in vrsti računa DFI;
- (b) podatke o stranki;
- (c) podatke o stanju;
- (d) podatke o transakcijah; in
- (e) podatke o izplačilih iz naslova DFI stranke;

2.3.2 Podatki o stranki

- (1) V zvezi z vsakim računom DFI se vodijo naslednji podatki o stranki, ki je imetnik računa DFI:
 - a. enolična identifikacijska številka stranke;
 - b. enolična identifikacijska številka vsake osebe, ki je pooblaščenca za dajanje nalogov v zvezi s tem računom DFI (pooblaščenec stranke);
 - c. naslov za pošiljanje obvestil in drugi kontaktni podatki;
 - d. podatki o denarnem računu, kamor poddepozitar izplača denarna izplačila stranki iz naslova DFI stranke na tem računu DFI.
- (2) Podatek o enolični identifikacijski številki stranke se lahko spremeni samo na podlagi javne listine, ki izkazuje univerzalno pravno nasledstvo stranke. Spremembe ostalih podatkov vpiše poddepozitar na podlagi pisnega naloga stranke, pri čemer se podatek o pooblaščenču vpiše samo v primeru, če je poddepozitarju hkrati predloženo notarsko overjeno pooblastilo stranke ali če stranka osebno pooblasti pooblaščenca pri poddepozitarju.

2.3.3 Podatki o stanju

- (1) V zvezi s stanjem DFI na računu DFI poddepozitar vodi naslednje podatke:
 - a. serija DFI in količina DFI posamezne serije na računu DFI; in
 - b. pravice tretjih na DFI stranke;
- (2) DFI posamezne serije se na računu DFI vodijo z enako oznako kot v evidenci DFI iz točke 2.4 teh pravil.
- (3) Podatki o stanju na računu se spremenijo na podlagi izvršene transakcije. Poddepozitar izvršuje transakcije v časovnem vrstnem redu, kot prejeme naloge ali odločbe, ki so podlaga za izvršitev transakcije.
- (4) Če v naslednjem odstavku ni določeno kaj drugega, se v zvezi z vsako pravico tretjega na DFI stranke v evidenci o računu DFI vodijo naslednji podatki:
 - a. enolična identifikacijska številka vsakega imetnika pravice;
 - b. vrsta pravice;
 - c. serija DFI in količina DFI posamezne serije, na katere se nanaša pravica tretjega;
 - d. trajanje pravice.
- (5) Ne glede na določilo odstavka (4) te veljajo za vodenje posameznih pravic tretjega naslednja pravila:
 - a. pri zastavni pravici:
 - i. se v evidenci o računu DFI vodijo tudi naslednji podatki v zvezi z zastavno pravico:
 1. v primeru, če je zastavna pravica vpisana v korist več zastavnih upnikov, delež vsakega zastavnega upnika na zavarovani terjatvi;
 2. za vsakega zastavnega upnika, podatki o denarnem računu za izplačila temu zastavnemu upniku;
 - ii. se v evidenco o računu DFI ne vpisuje o trajanju zastavne pravice;
 - iii. se v primeru, če se zastavna pravica nanaša na vsakokratno stanje DFI na računu DFI, navedba serije DFI in količine količina DFI posamezne serije, na katere se nanaša zastavna pravica, ta podatek nadomesti z navedbo, da je predmet zastave vsakokratno stanje na računu DFI.
 - b. pri užitku se v evidenci o računu DFI vodi tudi podatek o denarnem računu za izplačila užitarju;
 - c. pri odkupni pravici se v evidenci o računu DFI v zvezi z odkupno pravico vodi tudi podatek o odkupni ceni;
- (6) Poddepozitar spremeni podatek o denarnem računu za izplačila zastavnemu upniku ali užitarju na podlagi naloga zastavnega upnika ali užitarja.

2.3.4 Podatki o transakcijah

V zvezi z vsako transakcijo, ki se nanaša na račun DFI, poddepozitar vodi naslednje podatke:

- a. podatke o spremembi stanja na računu DFI, ki je predmet transakcije, in sicer:
 - i. vsebina spremembe stanja na računu DFI;
 - ii. datum učinkovanja transakcije;
- b. podatke o pravnem temelju za izvršitev transakcije, in sicer:
 - i. če je pravni temelj za izvršitev transakcije nalog:
 1. enolično identifikacijsko številko osebe, v imenu katere je bil dan nalog;
 2. datum prejema naloga;
 - ii. če je pravni temelj za izvršitev transakcije odločba pristojnega organa:
 1. organ, ki je izdal odločbo;
 2. številko odločbe;
 3. datum prejema odločbe.

2.3.5 Podatki o izplačilih

V zvezi z vsakim izplačilom, ki ga izvrši iz naslova DFI stranke, poddepozitar vodi naslednje podatke:

- a. enolično identifikacijsko številko imetnika pravice, ki je bil upravičen do izplačila;
- b. izplačani znesek;
- c. podatke o denarnem računu, v dobro katerega je bilo plačano izplačilo za imetnika pravice;
- d. znesek odtegnjenega davka;
- e. znesek ostalih stroškov in nadomestil, ki se odtegnejo od izplačila;
- f. pravni temelj izplačila;

2.4 Evidenca DFI

- (1) V evidenci DFI vodi poddepozitar naslednje podatke o DFI posamezne serije, za katere vodi poddepo:
 - a. oznaka DFI;
 - b. centralni depo ali vmesni depo, v katerem se vodi evidenca pravic poddepozitarja v zvezi s takšnimi DFI;
 - c. stanje DFI; in
 - d. spremembe stanja DFI;
- (2) Podlaga za vpise v evidenco DFI so podatki o stanjih in spremembah stanj, ki jih poddepozitar prejme od centralnega depoja oziroma vmesnega depoja v katerem se vodi evidenca pravic poddepozitarja v zvezi s takšnimi DFI.

3. Poslovanje z računi DFI

3.1 Odprtje računa DFI

- (1) Poddepozitar odpre za stranko račun DFI na podlagi pisne pogodbe, sklenjene med poddepozitarjem in stranko.
- (2) Stranka ima lahko pri poddepozitarju odprtih več računov DFI.
- (3) Račun DFI se lahko odpre kot račun stranke, kot račun gospodarjenja ali kot fiduciarni račun. Za katero vrsto računa gre, se določi v pogodbi med poddepozitarjem in stranko oziroma v zahtevi za odprtje računa, ki jo stranka posreduje poddepozitarju na podlagi takšne pogodbe. Račun gospodarjenja se odpre samo v primeru, če ima stranka s poddepozitarjem sklenjeno pogodbo o gospodarjenju s finančnimi instrumenti.
- (4) Če je račun DFI odprt kot račun stranke ali kot račun gospodarjanja, je poddepozitar upravičen domnevati, da stranka izvršuje pravice iz DFI stranke na takšnem računu za svoj račun.
- (5) Če je račun DFI odprt kot fiduciarni račun, je poddepozitar upravičen domnevati, da stranka izvršuje pravice iz DFI stranke na takšnem računu za račun ene ali več drugih oseb.

3.2 Vpis deponiranih finančnih instrumentov v korist računa DFI

- (1) Stranka pridobi pravice iz naslova DFI stranke ko se takšni DFI vpišejo v korist njenega računa DFI.

- (2) Poddepozitar vpiše DFI v korist računa DFI:
- če enako količino DFI iste serije istočasno vpiše v breme drugega računa DFI; ali
 - ko se lahko prepriča, da je bila enaka količina DFI iste serije dokončno vpisana v korist poddepozitarjevega računa pri centralnem depozitu ali vmesnem depozitu, v katerem se vodi evidenca pravic poddepozitarja v zvezi s takšnimi DFI in da so bili ti DFI prejeti za stranko, ki je imetnik takšnega računa DFI
- (3) Če se DFI vpišejo v korist poddepozitarjevega računa pri centralnem depozitu ali vmesnem depozitu na podlagi pravnega posla, ki ga je po naročilu stranke izvršil poddepozitar ali druga oseba, kateri je poddepozitar posredoval naročilo stranke, se šteje pogoj iz točke b. prejšnjega odstavka za izpolnjen, ko poddepozitar prejme obvestilo o izpolnitvi takšnega posla.
- (4) V poddepo se lahko prenesejo finančni instrumenti, ki jih določi poddepozitar kot sprejemljive in o tem od časa do časa obvesti stranko, pri čemer se takšno obvestilo šteje za dano, če poddepozitar objavi seznam sprejemljivih DFI na svojih spletnih straneh. Poddepozitar stranki na njeno zahtevo sporoči:
- katero finančne instrumente je mogoče prenesti v poddepo pri poddepozitarju in pod kakšnimi pogoji;
 - podatke, ki jih mora vsebovati obvestilo o prenosu oziroma vpisu DFI v korist poddepozitarjevega računa pri centralnem depozitu ali vmesnem depozitu, da bo mogoče šteti, da je poddepozitar takšne DFI prejel za to stranko.

3.3 Vpis deponiranih finančnih instrumentov breme računa DFI

3.3.1 Učinek

S vpisom DFI v breme računa DFI prenehajo vse pravice imetnika računa iz naslova teh DFI in pravice tretjih na njih.

3.3.2 Prenos DFI

- (1) Poddepozitar vpiše DFI v breme računa DFI, če izvrši njihov prenos.
- (2) Prenos DFI se izvrši bodisi tako, da jih poddepozitar hkrati vpiše v dobro drugega računa DFI, bodisi tako, da jih v breme prenese svojega računa pri centralnem depozitu ali vmesnem depozitu prenese v korist druge osebe.
- (3) Poddepozitar izvrši prenos DFI na podlagi popolnega in pravnega naloga upravičenega nalogodajalca za prenos DFI ali na podlagi zavezujoče odločbe pristojnega organa.
- (4) Nalog za prenos DFI je pravilen in popoln, če je dan v obliki in na način, ki ju ta pravila določajo za dajanje nalogov poddepozitarju, in če vsebuje:
- podatke o DFI, ki so predmet prenosa;
 - navodila za prenos, ki poddepozitarju omogočajo izvršitev prenosa v korist določene osebe.
- (5) Upravičeni nalogodajalec za prenos DFI je:
- če pri teh DFI ni vpisana nobena pravica tretjega, imetnik računa DFI;
 - če je pri teh DFI vpisana zastavna pravica, zastavni upnik;
 - če je pri teh DFI vpisana kakšna druga pravica tretjega, imetnik računa skupaj z vsemi imetniki pravic tretjih.

3.3.3 Prenehanje DFI

- (1) Poddepozitar vpiše DFI v breme računa DFI tudi, če te DFI prenehajo obstajati in niso več vpisane v korist poddepozitarjevega računa pri centralnem depozitu ali vmesnem depozitu.
- (2) Če v zameno za DFI, ki jih je zaradi njihovega prenehanja vpisal v breme računa DFI, poddepozitar prejme nadomestne DFI:
- poddepozitar vpiše nadomestne DFI v korist računa; in
 - na nadomestnih DFI vpiše zastavno pravico ali užitek, ki sta prenehala zaradi vpisa DFI v breme računa.

3.4 Vpisi v zvezi s pravicami tretjih

- (1) Poddepozitar vpiše pridobitev, prenos in prenehanje pravic tretjih na DFI stranke na podlagi popolnega in pravnega naloga upravičenega nalogodajalca ali na podlagi zavezujoče odločbe pristojnega organa.
- (2) Nalog za vpis pridobitve, prenosa ali prenehanja pravic tretjih na DFI stranke je pravilen in popoln, če je dan v obliki in na način, ki ju ta pravila določajo za dajanje nalogov poddepozitarju, in če vsebuje podatke, s katerimi se takšne pravice tretjega vpisujejo v evidenco o računih DFI v skladu s temi pravili.
- (3) Hkrati z vpisom pridobitve posamezne pravice tretjega na določenem DFI stranke poddepozitar vpiše izbris vseh drugih pravic tretjih na takšnem DFI. razen predkupne pravice.

- (4) Upravičeni nalagodajalec za vpis pridobitve pravice tretjega pri DFI stranke je stranka skupaj s tistimi imetniki pravic tretjih, k se zaradi vpisa pravice tretjega, na katero se nanaša nalog, izbrišejo.
- (5) Upravičeni nalagodajalec za vpis prenosa pravice tretjega pri DFI stranke je:
 - a. v primeru zastavne pravice, zastavni upnik
 - b. v primeru drugih pravic, oseba, ki poddepozitarju z javno listino dokaže, da je takšna pravica prešla nanjo z univerzalnim pravnim nasledstvom;
- (6) Upravičeni nalagodajalec za vpis izbrisa pravice tretjega pri DFI stranke je:
 - a. imetnik takšne pravice tretjega;
 - b. stranka, če je potekel čas, za katerega je bila pravica tretjega vpisana ali če z javno listino dokaže, da je nastopilo dejstvo, ki povroči prenehanje takšne pravice tretjega (npr. smrt užitarja).

4. Uresničevanje pravic iz DFI

4.1 Splošno o uresničevanju pravic iz DFI

- (1) Poddepozitar v zvezi z DFI, ki se vodijo na računih DFI za račun strank uveljavlja pravice iz DFI v razmerju do zavezancev.
- (2) Pri uresničevanju pravic iz DFI je dolžan poddepozitar ravnati v skladu z navodili stranke.
- (3) Poddepozitar posreduje stranki vsako obvestilo v zvezi z DFI stranke, ki ga prejme od zavezanca. Če se takšno obvestilo vsebuje poziv k izbiri ene ali več možnosti za uveljavitev pravic iz DFI, poddepozitar hkrati z obvestilom obvesti stranko tudi o tem:
 - a. katero možnost bo štel za izbrano, če stranka ne bo izbrala kakšne druge možnosti (privzeta opcija); in
 - b. v katerem roku ga lahko stranka obvesti o zbiru druge možnosti
- (4) Če v primeru iz prejšnjega odstavka poddepozitar od stranke v danem roku ne prejme drugačnih navodil, je upravičen šteti, da je stranka izbrala privzeto opcijo.

4.2 Denarna izplačila

- (1) Denarne zneske, prejete od zavezanca iz naslova DFI, poddepozitar izplača na denarni račun imetnika pravic, ki je upravičen do takšnega izplačila, in sicer:
 - a. če je pri DFI vpisana zastavna pravica, na denarni račun zastavnega upnika;
 - b. če je pri DFI vpisan užitek:
 - i. zneske dividend, obresti in drugih donosov na denarni račun užitarja;
 - ii. zneske, ki pomenijo vračilo glavnice ali izplačilo kapitala, na denarni račun stranke, na računu DFI katere je vpisan DFI na presečni dan takšnega izplačila;
 - c. v vseh ostalih primerih na račun denarni račun stranke, na računu DFI katere je vpisan DFI na presečni dan takšnega izplačila.
- (2) Denarna izplačila se plačajo imetniku zmanjšana za morebitne zneske davkov in drugih dajatev, ki jih je pri izplačilu dolžan obračunati, odtegniti in plačati poddepozitar.

4.3 Zaokroževanje pri zamenjavah in porazdelitvah DFI

Če poddepozitar na podlagi zamenjave DFI, ki jih vodi za stranko, prejme dodatne ali nadomestne DFI, in število DFI na računu DFI stranke ne zadošča, da bi bila stranka upravičena do celega števila dodatnih ali nadomestinih DFI, je poddepozitar pooblaščen ravnati v skladu s pogoji zamenjave ali navodili stranke

4.4 Glasovalne pravice

- (1) Poddepozitar ni upravičen uresničevati glasovalnih pravic, ki izhajajo iz DFI, vpisanih na računu DFI stranke, razen če od stranke prejme pisno navodilo za glasovanje.
- (2) Poddepozitar si je na zahtevo stranke dolžan prizadevati izdati ali priskrbeti stranki pooblastilo za izvrševanje glasovalnih pravic na podlagi DFI.

- (3) Poddepozitar ni dolžan stranki posredovati letnih poročil, sporočil namenjenih imetnikom finančnih instrumentov, obvestil ali drugih dokumentov ali informacij, ki se nanašajo na katerokoli dejanje izdajatelja DFI.

5. Komuniciranje

5.1 Nalogi

(1) Nalog imetnika pravic poddepozitarju učinkuje le v primeru, če je ga da imetnik pravic ali oseba, ki je upravičena zastopati imetnika pravic pri dajanju takšnih nalogov, in je dan v pisni obliki.

(2) Poddepozitar se lahko s posameznim imetnikom pravic dogovori za dajanje nalogov v drugačni obliki

5.2 Obvestila poddepozitarja

Če je nastanek kakšne posledice v zvezi s temi pravili odvisen od obvestila poddepozitarju imetniku pravic, se šteje, da je imetnik pravic prejel takšno obvestilo, če mu ga je poddepozitar posredoval z uporabo kontaktnih podatkov, vpisanih v poddepozitarjevih evidencah.

6. Poročila o stanju

(1) Poddepozitar mora na zahtevo imetnika finančnih instrumentov izpisek prometa na računu stranke iz prejšnjega odstavka izdati

naslednji delovni dan po prejemu zahteve, za zahtevano obdobje. Za stranko se šteje tudi imetnik pravice tretjega. Izpisek vsebuje tudi stanje na računu v poddepoju na dan izdaje izpiska.

(2) Zahteva imetnika finančnih instrumentov za izpisek mora vsebovati:

- ime in identifikacijo stranke,
- številko računa v poddepoju,
- finančni instrument, za katerega se nanaša zahteva za izpisek, ali označba, da se zahteva za vse finančne instrumente,
- obdobje, na katerega se nanaša izpisek.

(3) Za obliko zahtevka se smiselno uporablja točka 5.1 tega poglavja.

7. Izpiski

(1) Poddepozitar imetniku vsaj enkrat letno pošlje informacije o transakcijah na računu v poddepoju.

Obvestilo vključuje naslednje informacije:

- a. identifikacijske podatke stranke, ki so vpisani v poddepo,
- b. presečni dan izpiska,
- c. za vsak račun stranke:
 - i. številko računa,
 - ii. oznake in količine DFI, ki so vpisani na računu,
 - iii. če so na DFI vpisane pravice tretjih tudi:
 - podatek o vrsti pravice tretjega
 - oznaki in količini DFI, ki so predmet te pravice.

(2) Letni izpisek stanja iz prvega odstavka tega člena pošlje poddepozitar stranki z navadno pošto pošiljko.

8. Veljavnost pravil

Ta pravila veljajo od dneva objave na spletni strani poddepozitarja.

Ta pravila se lahko spremenijo tako, da poddepozitar objavi njihove spremembe na enak način, kot so bila objavljena ta pravila.

NLB d.d.
Trg republike 2
SI-1000 Ljubljana

T: +386 1 477 2000
E: info@nlb.si
www.nlb.si